

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM „BRÁNA JAZYKA”

Základní škola Hudlice

1. Identifikační údaje

1.1 Název školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Brána jazyka“

Motto:

V jazyku je naše národnost.

Josef Jungmann

1.2. Předkladatel školního vzdělávacího programu

Základní škola Hudlice

Hudlice 147

267 03 Hudlice

ředitelka: Mgr. Vávrová Anna

tel.: 311 697 351

e-mail.: zs.hudlice@seznam.cz

webová adresa: www.zs-hudlice.cz

1.3. zřizovatel:

OÚ Hudlice

Hudlice 355

267 03 Hudlice

tel.: 311 697 323

e-mail.: ouhudlice.hubeny@tiscali.cz

1.4. Zařazení do sítě škol

IZO: 002 050 510

REDIZO: 600 042 979

IČO: 70 98 97 88

1.5. Platnost dokumentu: od 1.9.2007

podpis ředitele školy

razítko školy

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola v Hudlicích je školou s 1. - 5. postupným ročníkem a je současně spádovou školou pro děti z obce Otročiněves. Do školy dojíždějí i děti z jiných obcí, ale jenom v omezeném počtu. Školu také navštěvuje několik dětí z obce Nový Jáchymov, která má ovšem vlastní málotřídku. Kapacita školy je 100 žáků. V současné době se počet žáků pohybuje kolem 80. Každý ročník má samostatnou třídu. Kapacita školní družiny je 25 žáků a je plně obsazena.

2.2. Vybavení školy

Základní škola má dvě školní budovy. Starší školní budova byla postavena v roce 1824, tedy za knížete Egona Furstenberga. Novější školní budova byla otevřena v roce 1910. Obě budovy prošly celou řadou úprav a rekonstrukcí. Ve škole nyní máme pět kmenových tříd, dvě odborné pracovny, místnost školní družiny a kuchyňku. Škola nemá vlastní tělocvičnu ani školní jídelnu. Ke škole patří přilehlý oplocený pozemek, který slouží k pobytu venku. Prostory školy jsou z velké části upravené, světlé, čisté a estetické. Na vzhledu školy se podílejí žáci i učitelé její výzdobou. Prostory pro výuku jsou dostatečné, třídy jsou přiměřeně velké na daný počet žáků. PC pracovna je nově vybudovaná, je v ní devět PC stanic s připojením na internet. Keramická dílna je vybavena keramickou pecí, lisem, hrnčířským kruhem. Je využívána k činnosti keramického kroužku, ale i v hodinách výtvarné výchovy. Škola má uspokojivé hygienické zázemí, které odpovídá požadovaným normám. K pohybovým aktivitám žáci využívají místní sokolovnu, betonovou plochu nedaleko školy a travnaté hřiště. Přilehlé prostory školy jsou oplocené, je zde pískoviště, dlážděná plocha s lavičkami, basketbalové koše, travnatá plocha. Na prezentaci a veřejná vystoupení používáme sál místní restaurace. Škola nemá velikostí odpovídající prostory na pořádání těchto akcí. Všechny třídy, sborovna a ředitelna, šatna byly v posledních letech vybaveny novým nábytkem. Ve třídách nejsou k dispozici PC, ale učitelé i žáci mohou využívat PC učebnu. K dispozici máme i data projektor a přenosný notebook. V každé budově je TV přijímač, CD přehrávač a DVD přehrávač. Každá třída má vlastní přenosný CD přijímač. K hudební výchově je možno použít elektronické klávesy. Vybavení pomůckami je postačující.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Na škole pracuje šest pedagogických pracovníků. Vysokoškolské vzdělání v oboru pro 1. stupeň základní školy mají čtyři učitelky. Jedna učitelka má střední pedagogickou školu. Vychovatelka má středoškolské vzdělání nepedagogického směru. Pedagogický sbor pracuje ve stejném složení již několik let. Všechny učitelky byly proškoleny v rámci projektu SIPVZ v základních znalostech používání PC, většina učitelek PC používá. V rámci DVPP si jedna paní učitelka doplňuje studium anglického jazyka na jazykové škole. Další dlouhodobé studium neabsolvuje žádná učitelka. Krátké projekty a školení jsou vybírány podle potřeby školy a výuky. Ve škole není speciální pedagog ani psycholog. Práci s dětmi s SPU provádí proškolená paní učitelka.

2.4. Charakteristika žáků

Většina žáků je z místní obce. V průměru 10-15 dětí dojíždí z obce Otročiněves, pro kterou jsme obcí spádovou. Několik dětí je i z jiných obcí na základě rozhodnutí rodičů a možností školy. Školní družina má jedno oddělení s 25 žáky.

2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola realizuje krátkodobé projekty, mezi které můžeme zařadit každoročně pořádanou drakiádu, vánoční výstavu s prodejem keramiky a kulturním vystoupením, pořádání masopustních oslav a přípravu masek do masopustního průvodu, Den Země, vystoupení na školní akademii, dopravní soutěž a školu v přírodě, vždy zaměřenou na nějaké téma. Výuka je doplněna besedami a semináři zaměřenými na sociálně-patologické jevy, ochranu přírody, kulturními pořady, výlety, exkurzemi. Zatím nerealizujeme dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráci.

2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči našich žáků je jednou z priorit. Mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek, v době akcí pro veřejnost. O činnosti školy jsou informováni na školní vývěsce a na internetových stránkách. Při škole pracuje Školská rada, která se svými podněty aktivně zapojuje do činnosti školy. Pořádáme akce pro rodiče s dětmi. Úzce spolupracujeme s obcí. Zapojujeme se do soutěží a olympiád

vyhlašoványi jinými subjekty. Naši žáci se zúčastňují výtvarných, recitačních a pěveckých soutěží. Již několik let úspěšně reprezentujeme školu v plaveckých závodech. Školní družstvo se pravidelně účastní přeborů v kopané. Na škole pracuje několik zájmových kroužků. Kroužek keramický, sportovní, dramatický a práce na PC. Jako zájmová činnost probíhá i výuka anglického jazyka, prostřednictvím jazykové školy.

2.7. Školní družina

Součástí školy je školní družina. Má jedno oddělení s kapacitou 25 žáků. Pracuje zde vychovatelka na neúplný úvazek. Věkové složení je velmi různorodé, neboť do družiny docházejí děti všech ročníků. Vzhledem k tomu, že do naší školy dojíždějí žáci z okolních vesnic, jsou činnosti v družině závislé a časově omezené odjezdy jednotlivých autobusů.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Při tvorbě vzdělávacího programu jsme vycházeli z výsledků ankety, které se zúčastnili rodiče žáků, v návaznosti na vzdělávací program mateřské školy a v neposlední řadě z již osvědčených projektů, programů a akcí.

Za priority považujeme:

1. jazykovou vybavenost žáků
2. dovednost komunikovat
3. osvojení práce s informačními technologiemi
4. výtvarné činnosti a estetickou výchovu
5. integraci žáků se speciálními potřebami
6. naplnění volného času dětí širokou nabídkou zájmových kroužků

Jazykovou vybaveností myslíme nejen studium cizích jazyků, ale hlavně dokonalé zvládnutí mateřského jazyka, jako základního prostředku komunikace. Navýšení hodinové dotace českého jazyka vyplynulo z požadavku dotazníkového šetření. Zájem o výuku anglického jazyka v nižších ročnících byl realizován prostřednictvím jazykové školy v návaznosti na výuku v mateřské škole.

Osvojení základních dovedností v práci na PC je trendem dnešní doby a tyto znalosti budou v budoucnu jedním z určujících faktorů pro uplatnění jedince ve společnosti.

Ve škole máme dobré materiální i personální podmínky pro výtvarné činnosti a snažíme se je všestranně využívat.

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na plnohodnotné zařazení do činnosti školy. Škola jim umožňuje přiměřený přístup ke vzdělání integračními programy.

Nabídka zájmových činností je poměrně bohatá a každé dítě má možnost uplatnit své zájmy. Na škole pracují kroužky keramiky, sportovní, dramatický a práce s počítačem.

Vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu. Žáci by si měli uvědomit, že každá společnost, aby dobře fungovala, musí mít určitá pravidla stanovená a jejich porušování se netoleruje.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje rámcový vzdělávací program pro základní vzdělání.

Nejdůležitější cíle základního vzdělání jsou:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat své pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí a přírodě
- učit žáka aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdrav a být za ně zodpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit se žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet svoje vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastním životě a profesní orientaci.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné postupy na úrovni školy, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků. Výchovné a vzdělávací strategie přispívají k větší efektivitě a kvalitě vyučovacího procesu.

A) Kompetence k učení	Výchovné a vzdělávací strategie
1) vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení	1) Vedeme žáky k sebereflexi jejich učení a stanovování vlastních učebních cílů
2) vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě	2) Zadáváme žákům úlohy na vyhledávání informací z různých zdrojů
3) operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy	3) Zařazujeme do výuky mezipředmětové projekty
4) samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti	4) Zařazujeme do výuky pokusy a pozorování
5) poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich	5) Umožňujeme žákům zažít úspěch v učení – zlepšení, osvojení nových vědomostí a dovedností
-	
B) Kompetence k řešení problémů	Výchovné a vzdělávací strategie
6) vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností	6) Zařazujeme do výuky problémové úlohy, vedeme žáky k tomu, aby si sami pokládali otázky a hledali na ně odpovědi
8) samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy	8) Zařazujeme do výuky modelová řešení problémových úloh, od kooperativních forem vyučování přecházíme k individuálním
9) ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při	9) Vedeme žáky k sebereflexi při řešení problémových úloh

zdolávání problémů	
10) kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí	10) Vedeme žáky k uvádění argumentů, autonomnímu rozhodování a samostatnosti

C) Kompetence komunikativní	Výchovné a vzdělávací strategie
11) formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu	11) Dáváme žákům maximum příležitostí k vzájemné komunikaci (diskuze, skupinová práce) a psaní vlastních textů
12) naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje	12) Učíme žáky pravidlům diskuse, zařazujeme diskuse do výuky, po diskuzi provádíme společnou reflexi
13) rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění	13) Rozvíjíme u žáků komunikační schopnosti ve všech oblastech – verbální, nonverbální, mluvené, psané, vizuální atd.
14) využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem	14) Učíme žáky, že cíle a prostředky komunikace musejí být v souladu
15) využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	15) Vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili přínosy, které jim dobré osvojení komunikačních dovedností nabízí

D) Kompetence sociální a personální	Výchovné a vzdělávací strategie
16) účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce	16) Zařazujeme do výuky kooperativní činnosti (práce ve skupinách)
17) podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá	17) Vedeme žáky k týmové spolupráci
18) přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají	18) Reflektujeme se žáky skupinovou prací a kooperací
19) vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty	19) Umožňujeme žákům zažít úspěch ve skupině

E) Kompetence občanské	Výchovné a vzdělávací strategie
20) respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si	20) Zařazujeme do výuky metodu hraní rolí – modelujeme se žáky, jak by se cítili v kůži někoho jiného a

povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí	jak by se zachovali v dané situaci
21) chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu	21) Zařazujeme do výuky práci s pravidly
22) rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka	22) Zařazujeme do výuky poskytování první pomoci a nácvik chování v náročných situacích
23) respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit	23) Vedeme žáky ke sportování, tvořivosti a umělecké činnosti
24) chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	24) Vedeme žáky k zohledňování širších souvislostí (zejména ekologických) při jejich rozhodování a jednání

F) Kompetence pracovní	Výchovné a vzdělávací strategie
25) používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky	25) Vedeme žáky k pracovitosti a k dodržování bezpečnosti práce
26) přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot	26) Vedeme žáky k zohledňování možných dopadů výsledků pracovní činnosti
27) využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření	27) Vedeme žáky k poznávání jejich schopností, rozvíjíme u žáků tyto schopnosti a porovnáváme je s dovednostmi v různých profesích
28) orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení	28) Modelujeme se žáky práci podnikatele a představujeme jim různá povolání i zaměstnání

3.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.3.1 Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Vzdělávání těchto žáků probíhá formou individuální integrace do běžných tříd. V průběhu vyučovacího procesu respektujeme individualitu a potřeby žáka, uplatňujeme princip diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činnosti, metod a forem výuky. Zohledňujeme stupeň a míru postižení či znevýhodnění. Zároveň spolupracujeme s rodiči a ostatními poradenskými zařízeními.

Žáka s vývojovými poruchami učení posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do speciálního zařízení. Na základě vyšetření a doporučení jsou tito žáci zařazováni do reedukační péče. Žáci pracují podle individuálních vzdělávacích plánů, které sestavuje učitel na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny, vlastních zkušeností v práci s žákem a po projednání s učitelem konajícím nápravu. Náprava probíhá v malých skupinkách po

dvou, maximálně po třech žácích, každý týden 2 x 20 minut. Snažíme se tyto hodiny zařazovat v dnech, kdy mají žáci méně náročný rozvrh. Při hodnocení přihlížíme ke stupni a druhu postižení.

3.3.2 Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Škola se snaží vytvářet podmínky pro žáky, kteří pocházejí ze sociálně nebo kulturně odlišného prostředí. Využívá vhodné výukové postupy, různé způsoby organizace výuky, individuální a skupinovou péči, specifické učebnice a výukové materiály, formou pravidelné komunikace si zajišťuje zpětnou vazbu. V případě nutnosti spolupracuje s psychologem, speciálním pedagogem a jinými odborníky.

3.4. Zabezpečení žáků mimořádně nadaných

Na základě vyšetření a doporučení pedagogicko-psychologické poradny i pro tyto žáky vypracuje učitel ve spolupráci s rodiči individuální vzdělávací plán, rozšiřující základní učivo o náročnější úkoly a úlohy, bude možné, aby toto dítě navštěvovalo některé předměty ve vyšších ročnících. Těmto žákům budou nabízeny rozšiřující programy formou soutěží a olympiád s ohledem na jejich talent. Ve třídách budou mít možnost předávat své poznatky ostatním dětem.

V rámci celodenního vzdělávání v naší škole může dítě navštěvovat i některý ze zájmových kroužků.

3.5. Profil žáka

Žák, který odchází z naší základní školy by měl být vybaven těmito schopnostmi a dovednostmi:

1. je tolerantní a tvořivý
2. pracuje samostatně i v týmu
3. uvědomuje si osobní zodpovědnost za své zdraví a pečují o něj
4. komunikuje se svým okolím a je schopen naslouchat druhým
5. aktivně přistupuje k řešení problémů a situací a umí si s nimi poradit
6. dokáže uplatnit získané informace a kompetence v každodenním životě

4. Učební plán**4.1. Tabulace učebního plánu**

Základní škola Hudlice			Hodinová dotace daného vyučovacího předmětu					
			v jednotlivých ročnících					
Vzdělávací obory		Vyučovací předmět	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	35	Český jazyk a literatura	7+2	7+2	7+2	7+2	7+1	35+9
	9	Anglický jazyk			3	3	3	9
Matematika a její aplikace	20	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informační a komunikační technologie	1	Informatika					1	1
Člověk a jeho svět	12	Prvouka	2	2	2+1			6+1
		Přírodověda				2	1	3
		Vlastivěda				1	2	3
Umění a kultura	12	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
		Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	5	Pracovní vyučování	1	1	1	1	1	5
Celkem	104		20	21	25	26	26	118
Disponibilní časová dotace	14		2	3	4	3	2	14

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

Využití disponibilní časové dotace

Český jazyk a literatura – hodinová dotace byla navýšena o 9 hodin. Vzhledem k zaměření naší školy na komunikaci, vyjadřovací schopnosti a čtenářské dovednosti se nám tato varianta jeví jako nejvhodnější, součástí tohoto předmětu budou i prvky dramatické výchovy a budou zde zařazena jednotlivá průřezová témata.

Matematika – hodinová dotace matematiky byla celkově navýšena o 4 vyučovací hodiny vzhledem k tomu, že naše výsledky v matematických testech se nám jeví jako průměrné. Také bychom chtěli věnovat více času geometrickému učivu a úkolům, které řeší problémy z praxe.

Prvouka – byla navýšena o 1 hodinu v 3. ročníku.

Týdenní počty hodin v ročníku odpovídají rozmezí stanovenému zákonem. V 1.+2. ročníku jsme volily nižší počet vyučovacích hodin, od třetího ročníku jsou hodiny na horní hranici dané ze zákona.

4.3. Průřezová témata

Všechna průřezová témata jsou realizována především formou integrace do normální výuky. Pomáhají žákům pochopit souvislosti mezi některými společenskými jevy.

Jednotlivé okruhy **Osobnostní a sociální výchovy** začleňujeme do života školy, jako jeho přirozenou součást, což se jeví jako nejefektivnější způsob jejich osvojení.

Následující tabulka udává způsob rozčlenění témat do jednotlivých ročníků. Učitelé v těchto ročnících sami uváží, jakým způsobem bude téma zpracováno. Mají možnost projektového vyučování, krátkodobého či dlouhodobého projektu. Projekt zpracovává učitel předmětu uvedeného na prvním místě nebo učitelé ostatních předmětů po vzájemné dohodě.

Jednotlivé projekty se ukládají, buď v písemné podobě nebo na PC. Mohou je použít vyučující následujících ročníků, ale není to podmínkou, protože jednotlivé projekty by měly reagovat na aktuální dění ve světě a společnosti.

Průřezová témata - členění do jednotlivých ročníků.					
ročník	1.	2.	3.	4.	5.
1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA /OSV/					
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ					
1. Rozvoj schopností poznávání	CJ,PRV				
2. Sebepoznání a sebepojetí	CJ,PRV				
3. Seberegulace a sebeorganizace	CJ,PRV				
4. Psychohygiena	CJ,PRV				
5. Kreativita	VV,HV				
SOCIÁLNÍ ROZVOJ					
6. Poznávání lidí		CJ,PRV			
7. Mezilidské vztahy		CJ,PRV			
8. Komunikace		PRV,ČJ			
9. Kooperace a kompetice		PRV,ČJ			
MORÁLNÍ ROZVOJ					
10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			ČJ,PRV		
11. Hodnoty, postoje, praktická etika			ČJ,PRV		
2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA /VDO/					
12. Občanská společnost a škola				VL,ČJ	
13. Občan, občanská společnost a stát				VL,ČJ	
14. Formy participace občanů v politickém životě				VL,ČJ	
15. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL,ČJ	
3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH /VMEGS/					
16. Evropa a svět nás zajímá					VL,ICT,AJ
17. Objevujeme Evropu a svět					VL,ICT,MA
18. Jsme Evropané					VL,ICT
4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA /MKV/					

19. Kulturní difference					VL,ICT
20. Lidské vztahy					VL,ICT
21. Etnický původ					VL,ICT
22. Multikulturalita					VL,ICT
23. Princip sociálního smíru a solidarity					VL,ICT
5.ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA /EMV/					
24. Ekosystémy				PŘ,ČJ,VV	
25. Základní podmínky života				PŘ,ČJ	
26. Lidské aktivity a problémy životního prostředí				PŘ,CJ	
27. Vztah člověka k prostředí				PŘ,ČJ	
6.MEDIÁLNÍ VÝCHOVA /MV/					
28. kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			ČJ		
29. interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			ČJ		
30. stavba mediálních sdělení			ČJ		
31. vnímání autora mediálních sdělení			ČJ		
32. fungování a vliv médií ve společnosti			ČJ		
33. tvorba mediálního sdělení			VV		
34. práce v realizačním týmu			VV		

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 ČESKÝ JAZYK, CIZÍ JAZYK

5.1.1 ČESKÝ JAZYK

5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci

tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

5.1.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje v 1. až 5. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu. Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Filmová, divadelní představení, besedy apod. se realizují mimo budovu u pořádajících organizací.

5.1.1.3. Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Rozvoj komunikačních dovedností
- Osvojení čtení a psaní
- Získání čtenářské a funkční gramotnosti – porozumění různým typům textů a sdělení – dovednost aplikovat poznatky a dovednosti v praktickém životě
- Budování pozitivního vztahu k četbě (zejména beletristických knih)
- Budování pozitivního vztahu k jazyku a psaní
- Rozvoj jazykové tvořivosti a improvizace
- Získávání zkušeností prostřednictvím hraní rolí
- Seznámení s profesemi, které vyžadují komunikační dovednosti a znalosti z oblasti jazyka

5.1.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustředujeme na **klíčové kompetence komunikativní**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**.

- Zařazujeme do výuky diskuse a skupinové formy vyučování
- Vedeme žáky k přesnému vyjadřování a jazykové správnosti mluvených i psaných projevů
- Vedeme žáky k aktivnímu a samostatnému rozšiřování slovní zásoby
- Zařazujeme do výuky jazykové hry
- Umožňujeme žákům mluvit a psát o sobě a tématech, která si sami zvolí

- Učíme žáky pravidlům komunikace v různých situacích – učíme žáky používat takové prostředky komunikace, které odpovídají konkrétnímu komunikačnímu cíli
- Zařazujeme do výuky práci s různými zdroji informací
- Učíme žáky samostatně si potřebné informace vyhledat
- Učíme žáky vystupovat na veřejnosti
- Necháváme žáky adaptovat umělecká díla

5.1.1.5 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Český jazyk a literatura

1. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

- 1.1 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- 1.2 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- 1.3 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- 1.4 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- 1.5 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- 1.6 volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- 1.7 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- 1.8 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- 1.9 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- 1.10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- 1.11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

- 1.12 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- 1.13 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- 1.14 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- 1.15 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- 1.16 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- 1.17 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- 1.18 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- 1.19 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- 1.20 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- 1.21 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

Učivo (U)

- 1.1 čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- 1.2 naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)

1.3 mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)

1.4 písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

2. JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

2.1 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky

2.2 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná

2.3 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost

2.4 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru

2.5 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

2.6 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy

2.7 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky

2.8 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

2.9 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova víceznačná

2.10 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

2.11 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

2.12 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

2.13 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty

2.14 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí

2.15 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje

2.16 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

2.17 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Učivo (U)

2.1 zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)

2.2 slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)

2.3 tvarosloví - slovní druhy, tvary slov

2.4 skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice

2.5 pravopis - lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

3. LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

3.1 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

- 3.2 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- 3.3 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- 3.4 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

- 3.5 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- 3.6 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- 3.7 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- 3.8 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Učivo (U)

- 3.1 poslech literárních textů
- 3.2 zážitkové čtení a naslouchání
- 3.3 tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- 3.4 základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

5.1.1.6 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk

ČESKÝ JAZYK – 1. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PT
Žák: - skládá a rozkládá slova podle sluchu - pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám,	Jazyková výchova: - rozvoj fonetického sluchu, sluchová syntéza, analýza - písmena malá, velká, tiskací, psací	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.7, 1.8, 1.9, 1.11

rozlišuje písmo tiskací a psací - skládá a čte všechny druhy slabik - skládá a čte všechny druhy slov - pečlivě vyslovuje a opravuje výslovnost - plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem - správně řadí slova ve větě, slabiky ve slově a hlásky ve slabice - používá znaménka ve slovech i větách - čte správně dlouhé a krátké samohlásky - správně odpovídá na kontrolní otázky - rozpozná členění textů - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a přiměřeně věku - naslouchá pohádkám, příběhům, vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje - recituje básničky, zná říkadla, rozpočítadla - rozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní - píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky - rozlišuje písmo psací a tiskací - píše správné tvary písmen, spojuje písmena a slabiky, píše interpunkční znaménka - dodržuje správné pořadí písmen, píše podle diktátu slova a jednoduché věty - píše velká písmena u vlastních jmen osob a na počátku věty - dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - porozumí psaným a mluveným pokynům - je schopen komunikace s druhými - reprodukuje krátký přečtený text	- slabiky otevřené, zavřené, trojpísmenné - slova – čtení otevřených slabik ve slovech, čtení zavřených slabik na konci slov, slova se skupinou dvou souhlásek, čtení slov se slabikotvornými souhláskami, slova s písmenem ě, se skupinami di, ti, ni, dě, tě, ně a se shluky souhlásek - hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací - uspořádání slov ve větě - interpunkční znaménka - délka samohlásek - porozumění přečteným větám - nadpis, článek, řádek, odstavec Literární výchova - poslech, vyprávění, dramatizace - recitace - prosba, poděkování, omluva, blahopřání, pozdrav, oslovení Psaní: - příprava na psaní - psaní prvků písmen a číslic - písmo psací a tiskací - psaní – písmeno, slabika, slovo - diktát slov, jednoduchých vět - velké počáteční písmeno u vlastních jmen osob a prvního slova věty Komunikační slohová výchova: - Pozdrav, žádost, poděkování - vzkaz, pokyny ve výuce - porozumění, reprodukce textu	3.1, 3.2 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 3.1, 3.2 OSV: Osobnostní rozvoj Téma: 1.- 4.
---	---	--

ČESKÝ JAZYK – 2. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké souvislé projevy, píše jednoduché věty - rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací - řadí věty podle děje - určí nadřazenost a podřazenost slov - řadí slova ve větě tak, aby věta dávala smysl - rozlišuje hlásky, výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek, psaní i-y po měkkých a tvrdých souhláskách - vyjmenuje řadu písmen jdoucích po sobě, řadí slova podle abecedy - zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov: b – p, d –t, d' – t', z – s, ž – š, v – f, h – ch - dělí slova na konci řádku podle stavby slova - aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - vyjmenuje slovní druhy, pozná podstatná jména, slovesa a předložky v textu - rozlišuje obecná a vlastní jména, dodržuje pravidla psaní vlastních jmen osob a zvířat	Jazyková výchova: - věta jednoduchá, souvětí - druhy vět - pořadí vět v textu - věta, slovo – slovo souřadné, nadřazené, podřazené - pořádek slov ve větě - slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek - abeceda - znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov - význam slabiky pro dělení slov - písmeno ě ve slovech - slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky - vlastní jména osob a zvířat	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 2.1, 2.2, 2.4, 2.7, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3 OSV: Téma 6.-9.

ČESKÝ JAZYK – 2. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PT
Žák: - užívá slušné oslovení, prosbu a poděkování - pojmenuje předměty a popíše jejich vlastnosti - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, dodržuje posloupnost děje - plynule (bez slabikování) přečte jednoduchý text - užívá správný slovní přízvuk - čte s porozuměním nahlas i potichu - soustředěně naslouchá čtenému textu - spojuje obsah textu s ilustrací - vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy - recituje básně - čte pohádky, knihy o přírodě, věcech, vypráví o nich - píše písmena a číslice podle normy psaní - správně spojuje písmena a slabiky - používá znaménka ve slovech i větách - opisuje a přepisuje jednoduché texty, užívá velká písmena ve slovech i ve větě	Komunikační a slohová výchova: - základní formy společenského styku - jednoduchý popis - děj – základ vypravování Literární výchova: - plynulé čtení jednoduchých textů - slovní přízvuk - čtení hlasité a tiché - soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy - text a ilustrace - vyprávění, dramatizace pohádek a povídek - báseň, verš, rým - individuální četba Psaní: - tvary písmen abecedy - spojování písmen, slabik - umísťování diakritických znamének - opis, přepis	ČJ 2.ročník:(viz.výše)

ČESKÝ JAZYK – 3. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - rozliší věty a souvětí - spojuje věty, doplňuje souvětí - určí počet vět v souvětí, vyhledá ve větách základní skladební dvojice - třídí slova podle významu, vyhledává slova souznačná a protikladná - rozlišuje slabiky, hlásky, určuje počet slabik - vyslovuje slova se správným přízvukem - vyjmenuje vyjmenovaná slova, používá jejich znalost v praktických cvičeních - určí ve větě podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, předložky - skloňuje podstatná jména, rozlišuje číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední - při psaní jmen měst, vesnic, hor, řek dodržuje pravidla pravopisu - určí osobu, číslo a čas, časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím - dodržuje slovosled ve větách - sestaví nadpis a člení projev - pojmenovává předměty a děje - tvoří otázky - vypravuje podle obrázků - popisuje ústně i písemně jednoduché předměty a činnosti - vytvoří a použije jednoduchou osnovu - požádá o informaci, podá stručné informace (i telefonicky), uvítá návštěvu a rozloučí se, sděluje přání, pozdravy, píše pohlednice, dopis	Jazyková výchova: - věta jednoduchá a souvětí - věta a jednoduchá a její stavba - základní skladební dvojice - nauka o slově – slovo a skutečnost, synonyma, opozita, slova příbuzná - hláskosloví - stavba slova - vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z - slovní druhy – ohebné, neohebné - podstatná jména - vlastní jména měst, vesnic, hor a řek - slovesa – pojmenování děje, tvary sloves, časování Komunikační a slohová výchova: - stylizace a kompozice - členění jazykového projevu - souvislé jazykové projevy - otázky a odpovědi - vypravování - popis - osnova - společenský styk a jeho formy	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 U: 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.3, 3.4 OSV: Téma:č.10.-11.

ČESKÝ JAZYK – 3. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PT
Žák: - čte plynule věty a souvětí, člení text - čte rychle, s porozuměním, předčítá, využívá čtenářské dovednosti - používá četbu jako zdroj informací - vypráví pohádky, povídky, dramatizuje, domýšlí příběhy, vyjadřuje své postoje k přečtenému - orientuje se v textu dětských knih, charakterizuje literární postavy, vyjadřuje své postoje ke knize - pracuje s chybou, v chybně napsaném textu opraví chyby (tvary písmen, pravopis, interpunkční znaménka) - píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle - provádí průběžnou i závěrečnou kontrolu vlastního písemného projevu - napíše krátký dopis, adresu - vyplní lístek, telegram	Literární výchova: - plynulé čtení, členění textu - rychlé čtení, tiché a hlasité - četba jako zdroj poznatku o přírodě současnosti a minulosti - práce s literárním textem - besedy o knihách - základy literatury - využití poezie, prózy, divadla, literatury umělecké a dětské, výtvarného doprovodu i ilustrací Psaní: - tvary písmen - úprava zápisu - kontrola vlastního projevu - dopis, adresa - vyplňování formulářů	Čj 3. ročník: (viz výše)

ČESKÝ JAZYK – 4. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - užívá různé podoby slova, rozlišuje slova podle významu, rozpozná slova spisovná a nespisovná, poznává slova citově zabarvená –slova mazlivá a hanlivá - rozlišuje část předponovou,příponovou - rozpoznává předpony a předložky, pravopis jejich psaní - uvědoměle používá i-y po obojetných souhláskách uvnitř slov u vyjmenovaných a příbuzných slov - poznává slovní druhy neohebné - skloňuje podstatná jména - vyhledává infinitiv v textu, určuje osobu číslo a čas, časuje slovesa v oznamovacím způsobu - rozlišuje způsob oznamovací, rozkazovací a podmiňovací - určuje větu jednoduchou a souvětí, spojuje jednoduché věty v souvětí spojovacími výrazy - určuje podmět a přísudek - píše správně i-y v příčestí minulém - ovládá pravopis vlastních jmen států, ulic, zeměpisných názvů - užívá vhodných jazykových prostředků - sestavuje osnovu, tvoří nadpisy, člení text na odstavce - dodržuje následnost dějové složky - vypracuje popis rostliny, zvířete, věci - napíše telegram, dopis (včetně adresy), SMS zprávu - předvede telefonování v různých modelových situacích	Jazyková výchova: - nauka o slově, hlásková podoba slova, význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, slova spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená - stavba slova – kořen, předpona a přípona - předložky - vyjmenovaná slova po b, f, l, m, p , s v, z - slovní druhy – ohebné, neohebné - vzory podstatných jmen - infinitiv sloves, určité slovesné tvary - slovesné způsoby - stavba věty - podmět a přísudek - shoda podmětu s přísudkem - vlastní jména – zeměpisné názvy, jména ulic a jména států – jednoslovná Komunikační a slohová výchova: - stylizace a kompozice - osnova, nadpis, členění projevu - vypravování - popis rostlin, zvířat a věcí - formy společenského styku	OVO: 1.12, 1.13, 1.14, 1.15, 1.16, 1.19, 1.21, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 2.16, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 VDO: č.12-15 EMV: č. 24-27

ČESKÝ JAZYK – 4. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PT
Žák: - čte správně, uvědoměle, plynule a dostatečně rychle, přirozeně intonuje, používá správný přízvuk slovní i větný, člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu - vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a slovnících, využívá poznatků z četby v další školní činnosti - čte potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů - dramatizuje, k dramatizaci využívá loutky, maňásky, domýšlí literární příběhy - vyjadřuje své pocity z četby - využívá školní knihovnu, vede čtenářský deník - navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich - objasní zadané literární pojmy	Literární výchova: - rozvoj techniky čtení - čtení textů uměleckých a populárně naučných - tiché čtení s porozuměním - tvořivá práce s literárním textem - práce s dětskou knihou - výběr četby podle osobního zájmu - divadelní a filmová představení - základy literatury - poezie: lyrika, epika, rytmus, - próza: pověst, povídka - rozhovory o knihách, besedy o ilustracích	Čj 4. ročník: (viz výše)

ČESKÝ JAZYK – 5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - používá český jazyk jako nástroj dorozumívání - určuje kořen, předponu a příponu, vyznačuje slovtvorné základy, jak byla slova odvozena, dodržuje pravopis – užívá správné koncovky - doplňuje předpony a přípony podle smyslu - používá odůvodnění pravopisu s přihlédnutím ke tvoření slov, osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin - rozlišuje základní význam předpon - používá předložky v praxi - v praxi rozlišuje skupiny bě – bje, vě – vje, pě - využívá znalost vyjmenovaných slov v praktických cvičeních - píše pravopisně správně vlastní jména - rozlišuje a určuje slovní druhy - určuje pád, číslo, rod, vzor, skloňuje podle vzoru - rozpozná druhy přídavných jmen - rozezná mluvnické kategorie sloves - používá správné tvary podmiňovacího způsobu - nahrazuje podstatná jména zájmeny, vyhledá je v textu - určuje základní větné členy, rozvíjející skladební dvojice	Jazyková výchova: - mateřský jazyk – prostředek dorozumívání - stavba slova – odvozování slov předponami a příponami, části slova, kořen – společný pro všechna příbuzná slova - souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene - přídavná jména odvozená od podstatných jmen, zakončena na s – ský – ští - zdvojené souhlásky – předpony s, z , vz - předložky s, z - skupiny bě – bje, vě – vje, pě, mě – mně (bje, vje – tam, kde se setká předpona ob, v, s kořenem na je) - dělení slov na konci řádků - pravopis i-y po obojetných souhláskách (mimo koncovku) - vlastní jména – víceslovné názvy států, jména národností, názvy uměleckých děl, novin a časopisů - tvarosloví – slovní druhy - mluvnické kategorie podstatných jmen - přídavná jména - slovesa - podmiňovací způsob - zájmena – jejich druhy - zájmena osobní - číslovky - skladba – základní a rozvíjející větné členy	OVO: 1.12, 1.13, 1.14, 1.15, 1.16, 1.17, 1.18, 1.19, 1.20, 1.21, 2.10, 2.11, 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 2.16, 2.17, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4

ČESKÝ JAZYK – 5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PT
Žák: - vyhledá různé podměty - užívá několikanásobných podmětů ve větách - píše správně i-y v koncovkách příčestí minulého - určuje věty jednoduché, spojuje věty v souvětí - píše správně věty uvozovací, užívá interpunkci v přímé řeči - užívá vhodných spojovacích výrazů - podmět vyjádřený a nevyjádřený - podmět několikanásobný - přísudek slovesný, shoda podmětu s přísudkem - věta jednoduchá a souvětí - přímá řeč – nepřímá řeč - sestavuje osnovu textů, odlišuje tvrzení od mínění - předvede dovednost vypravovat - popíše předmět, děj, pracovní postup, vlastní osobu - napíše dopis (ve správném sledu jeho částí) - sestaví SMS zprávu a e-mailovou zprávu na základech stručnosti a výstižnosti textu - používá tiskopisy a dokáže je vyplnit - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu - čte plynule, s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty, vyjádří své pocity z předčteného textu a názory o něm - čte procítěně s prvky uměleckého přednesu - předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy - rozumí přiměřeně složitému sdělení, zapamatuje si jeho smysl, reprodukuje text, rozlišuje podstatné od méně podstatného, vyjadřuje své názory, tvoří text na dané téma	Komunikační a slohová výchova: - reprodukce jednoduchých textů - vypravování - popis předmětu, děje, pracovního postupu - dopis - SMS zpráva, e-mail - tiskopisy: poštovní poukázky, průvodky, podací lístky - vyjadřování v běžných komunikačních situacích Literární výchova: - výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů - výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu - předčítání textu, recitace – rým, verš, sloka - volná reprodukce přečteného textu	Čj 5. ročník: (viz výše)

5.1.2 ANGLICKÝ JAZYK

5.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučovací předmět, který se jako jediný nabízí jako povinný. Jeho postupné osvojování pomáhá žákům zdolávat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

5.1.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S vyučovacím předmětem Anglický jazyk děti začínají ve 3. ročníku. V 3 hodinové dotaci týdně v každém ročníku v jeho výuce pokračují až do 5. třídy. Třídy pracují v běžných učebnách a PC učebně. Výuka směřuje k „praktickým dovednostem“. Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka anglického jazyka v základní škole směřuje více než k ovládnutí tohoto cizího jazyka k jeho praktickému používání jako komunikačního prostředku.

Na I. stupni ZŠ představuje výuka anglického jazyka úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí, příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena nejen s mateřským jazykem, ale též s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou, z nichž přebírá některé techniky a obohacuje je novými prvky (viz např. hraní rolí, dramatizace improvizace ap.), využívá se nahrávek, říkanek, básniček, písniček aj. textů v interpretaci rodilých mluvčích. Do výuky jsou zařazovány i vhodné programy na PC, příp. lze (podle schopností žáků) využívat i připojení k internetu. Významnou úlohou vyučujícího je rozvíjet představivost dětí, podněcovat a oceňovat jejich aktivitu a invenci a jejich tvůrčí přístup k činnosti.

5.1.2.3. Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Komunikace v cizím jazyce v běžných životních situacích
- Čtení a psaní v cizím jazyce
- Aktivní poznávání života v jiných zemích
- Budování pozitivního vztahu k učení se cizím jazykům
- Budování pozitivního vztahu k cizincům
- Seznámení s profesemi, které vyžadují komunikační dovednosti a znalosti z oblasti cizího jazyka

5.1.2.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustřeďujeme na **klíčové kompetence komunikativní**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**.

- Komunikujeme se žáky v cizím jazyce
- Modelujeme cizojazyčné prostředí
- Zařazujeme do výuky jazykové hry
- Hrajeme scénky s typickými životními situacemi v cizím jazyce
- Pracujeme s různými typy cizojazyčných textů
- Učíme žáky vyhledávat výrazy v překladových slovnících a konverzaci v cizím jazyce
- Vedeme žáky k aktivnímu a samostatnému rozšiřování slovní zásoby

- Vedeme žáky k vyhledávání informací o cizích zemích v češtině i cizím jazyce
- Učíme žáky komunikovat s cizinci
- Učíme žáky používat počítačové programy pro výuku cizího jazyka

5.1.2.5. Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Cizí jazyk

1. RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy - 1. období (OVO) 3.ročník

žák

- 1.1 vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
- 1.2 rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
- 1.3 rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- 1.4 pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
- 1.5 používá abecední slovník učebnice

2. RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy - 2. období (OVO) 4.-5.ročník

žák

- 2.1 rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
- 2.2 rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- 2.3 čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- 2.4 vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- 2.5 používá dvojjazyčný slovník

3. PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy - 2. období (OVO) 4.-5.ročník

žák

- 3.1 sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů
- 3.2 reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
- 3.3 obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

4. INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy - 2. období (OVO) 4.-5.ročník

žák

- 4.1 aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

Učivo (U)

- 1.1 pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování
- 1.2 jednoduchá sdělení - adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost
- 1.3 tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje
- 1.4 slovní zásoba a tvoření slov - synonyma, antonyma, význam slov v kontextu
- 1.5 základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě

5.1.2.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

ANGLICKÝ JAZYK - 3. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PT
Žák: - Pozdraví, rozloučí se, představí, osloví osoby, vyjádří souhlas a nesouhlas. - Počítá do desíti, určí celé hodiny, udá svůj věk. - Ve formuláři vyplní jméno, bydliště, věk. - Pojmenuje školní potřeby, udá jejich barvu, počet, vyjádří velikost, délku. - Představí členy rodiny, pojmenuje běžné vybavení místnosti. - Vyjmenuje anglickou abecedu, udá svou národnost, hláskuje své jméno - Pojmenuje hračky, vyjádří jejich polohu předložkami v, na, vedle - Pojmenuje tradiční vánoční předměty, zazpívá vánoční písně, napíše jednoduché blahopřání - Pojmenuje běžné ovoce a zeleninu, používá slovesný tvar máme – máte. - Pojmenuje běžné potraviny a nápoje, vyjádří pocit hladu, žízně, libosti, nelibosti. - Pojmenuje části lidského těla. - Pojmenuje běžné části oblečení. - Pojmenuje místnosti v bytě, vyjádří právě probíhající běžné domácí činnosti	- Hallo (Ahoj) - Numbers (Čísla) - At school, colours (Ve škole, barvy) - My family (Moje rodina) - Alphabet (Abeceda) - Toys (Hračky) - At Christmas (o Vánocích) - Fruit and vegetables (Ovoce a zelenina) - Food and drink (Jídlo a pití) - My body (Moje tělo) - Clothes (oblečení) - At home (Doma)	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 U: 1.1, 1.3, 1.5

ANGLICKÝ JAZYK - 4. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PT
Žák: - Pozdraví, představí se, zeptá se na jméno, národnost, věk, říká, jak se daří. - Tvoří množné číslo podst. jmen, popíše předmět – velikost barvu, polohu. - Vyjmenuje anglickou abecedu, hláskuje jména, pracuje se slovníky. - Pozdraví, osloví učitele, určuje předměty ve třídě, reaguje na pokyny učitele. - Představí rodinu, popřeje k narozeninám, posoudí pravdivost tvrzení. - Tvoří množné číslo podst. jmen, vyjádří vlastnictví s have got. - Užívá vazbu there is/are - Hovoří o nemoci, vyjadřuje své pocity - Časuje sloveso to be v obou číslech. - Popíše části těla, svoje oblečení - Počítá do dvaceti. - Používá přivlastňovací zájmena (č. jedn.) - Popíše domov, hovoří o domácích činnostech, vyjádří zákaz Don't... - Počítá do 100, vyjadřuje oblibu ovoce a zeleniny, požádá o jídlo a pití. - Hovoří o zábavách dětí v parku, používá přivlastňovací pád, časuje sloveso can, vyjádří své schopnosti a dovednosti. - Popíše některá domácí zvířata, pracuje se slovníkem. - Požádá o konkrétní zboží v obchodě - My schoolbag, colours, sizes, numbers (Moje školní taška, barvy, velikost, čísla)	- The alphabet (Abeceda) - In the classroom (ve třídě) - My family (Moje rodina) - My toys (Moje hračky) - I am ill (Jsem nemocný) - Parts of the body, clothes - (Části těla, oblečení) - At home (Doma) - Fruit and vegetables - (Ovoce a zelenina) - Food and drink (Jídlo a pití) - In the park (V parku) - Pets (Domácí zvířata) - Nákupy	OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 3.3 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4

ANGLICKÝ JAZYK - 5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PT
Žák: - Pojmenuje části dne, hlavní jídla, popíše svůj obvyklý den. - Pojmenuje druhy sportu, vyjádří jejich oblibu, hovoří o sport. aktivitách, používá přítomný čas prostý. - Pojmenuje dny v týdnu, názvy budov ve městě, zeptá se na cestu, popíše své bydliště. - Vyjádří právě probíhající činnost. - Požádá o zapůjčení věci, pojmenuje školní předměty. - Popíše hlavní postavy pohádky, převypráví děj, popíše sebe, svou rodinu, své zájmy, popíše postavy, činnost. - Porovná velikost, stáří a kvalitu škol. potřeb. - Požádá o zapůjčení ... - Používá sloveso I want., používá přivlastňovací zájmena - Charakterizuje roční období, popíše stav počasí. - Seznámí se a britskými svátky. - Zhodnotí svůj vztah k osobním počítačům, jejich význam. - Popíše vybavení bytu nábytkem, doplňky a domácími přístroji, popíše činnosti ve škole a ve volném čase. - Sestaví jednoduchý dopis se všemi náležitostmi, - Omluví se, požádá o ... - Popíše jednoduše místo svého bydliště. - Používá v jednoduchých větách synonyma, antonyma. - Klade jednoduché otázky, odpovídá na ně, dodržuje pořádek slov ve větě.	- My day (Můj den) - Sports and games (Sporty a hry) - In the town (Ve městě) - What are they doing? (Co dělají právě teď) - Známa pohádka - Who is who? (Kdo je kdo?) - Are they the same? (Jsou stejné?) - Weather (Počasí) - Personal computer (Osobní počítač) - In our flat (V našem bytě) - Pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost, nákupy - Důležité zeměpisné údaje - Věta jednoduchá, tvorba otázky, tvorba záporu, pořádek slov ve větě	OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1 U: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 VMEGS č. 16

5.2 MATEMATIKA

5.2.1 MATEMATIKA

5.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je předmět, který by měl být chápán jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

5.2.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy (Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy.)

V tematickém okruhu **Číslo a početní operace** si žáci osvojují aritmetické operace ve třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s rolí proměnné při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodných počítačových aplikací. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

5.2.1.3 Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Osvojení početních operací, matematického názvosloví a matematizace situací a problémů
- Získání matematické gramotnosti – porozumění tabulkám, grafům, matematickým zápisům atd. – dovednost aplikovat získané poznatky v praktickém životě
- Budování pozitivního vztahu k matematice
- Osvojení strategií vhodných při řešení problémových úloh (hlavolamů, hádanek atd.)
- Osvojení základů geometrie

- Seznámení s profesemi, které vyžadují znalosti a dovednosti z oblasti matematiky

5.2.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustředujeme na **klíčové kompetence k řešení problémů**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace**.

- Vedeme žáky k počítání, měření, odhadům a ověřování jejich správnosti
- Zařazujeme do výuky matematické oříšky a hříčky
- Zařazujeme do výuky strategické hry (deskové, případně počítačové)
- Vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování
- Rozvíjíme u žáků samostatné myšlení a argumentační dovednosti
- Pracujeme s různými typy matematických textů
- Umožňujeme žákům řešit úlohy ve dvojicích a skupinách
- Vedeme žáky k tvorbě matematických úloh a aktivnímu vyhledávání matematických situací v běžném životě
- Propojujeme matematiku s dalšími předměty
- Učíme žáky zacházet s penězi

5.2.1.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Matematika a její aplikace

1. ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy (OVO) - 1. období

žák

- 1.1 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- 1.2 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- 1.3 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- 1.4 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- 1.5 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 1.6 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- 1.7 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- 1.8 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- 1.9 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- 1.10 **modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku**
- 1.11 **porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel**
- 1.12 **přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty**
- 1.13 **porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose**

Učivo (U)

- 1.1 obor přirozených čísel
- 1.2 zápis čísla v desítkové soustavě, **a jeho znázornění** (číselná osa, **teploměr, model**)

- 1.3 násobilka
- 1.4 vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
- 1.5 písemné algoritmy početních operací
- 1.6 **přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky**

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy (OVO) - 1. období

žák

- 2.1 orientuje se v čase, převádí jednotky času v běžných situacích
- 2.2 opisuje jednoduché závislosti z praktického života
- 2.3 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 2.4 vyhledává, sbírá a třídí data
- 2.5 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Učivo (U)

- 2.1 závislosti a jejich vlastnosti
- 2.2 diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy (OVO) - 1. období

žák

- 3.1 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- 3.2 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- 3.3 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 3.4 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce
- 3.5 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- 3.6 sestojí rovnoběžky a kolmice
- 3.7 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- 3.8 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Učivo (U)

- 3.1 základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- 3.2 základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- 3.3 délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- 3.4 obvod a obsah obrazce
- 3.5 vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- 3.6 osově souměrné útvary

4. NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

4.1 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Učivo (U)

4.1 slovní úlohy

4.2 číselné a obrázkové řady

4.3 magické čtverce

4.4 prostorová představivost

5.2.1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu MATEMATIKA

MATEMATIKA – 1. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - zapíše čísla 0-20, rozliší číslíce tiskací a psací - doplní chybějící čísla v řadě - podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně - spočítá prvky daného souboru do 20 (včetně) - vytvoří skupinu s daným počtem prvků - sčítá a odčítá v oboru 0-10, 10-20 - řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel - řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním v oboru 0-20 bez přechodu desítky - řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu: $o \times -$ více (méně) v oboru do 20 - porovná přirozená čísla ($> < =$) - zobrazí číslo na číselné ose - orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole - porovná předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší - rozezná geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - rozezná krychli, kvádr, válec, kouli ; pomocí stavebnice sestrojí jejich modely; uvede příklady těchto tvarů ve svém okolí	Čísla 0-20 - orientace na číselné ose - čtení a psaní čísel - porovnávání čísel, vztahy větší, menší, rovno - znaménka $> < = + -$ - součet čísel bez přechodu desítky - rozdíl čísel bez přechodu desítky - počítání předmětů v daném souboru - vytvoření souboru s daným počtem prvků - řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel - sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - komutativnost sčítání - řešení a tvoření úloh na sčítání a odčítání - řešení slovních úloh s využitím vztahů $o \times -$ více, $o \times -$ méně Geometrie - geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před, hned za, nahoře, dole - menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký - rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - tělesa: krychle, kvádr, válec, koule - skládání obrazců z geometrických tvarů - stavění staveb ze stavebnice	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 U: 1.1, 1.2 OVO: 2.2, 3.1, 3.2

MATEMATIKA – 2. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku (8+6, 16-9) - spočítá prvky souboru do 100 (včetně) - vytvoří konkrétní soubory (na počítadle , penězi, ve čtvercové síti), s daným počtem prvků do 100 - porovná čísla do 100, používá symboly $>$ $=$ $<$ - zaokrouhlí dané číslo na desítky - orientuje se na číselné ose - sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné čísla v oboru do 100 s přechodem přes desítku - užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh - řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100 - řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100 - řeší slovní úlohy s využitím vztahů: $o \times$ – více, $o \times$ – méně, v oboru do 100 - užívá spoje násobílek 2, 3, 4, 5 - dělí v oboru násobílek 2, 3, 4, 5 - řeší slovní úlohy na násobení a dělení - řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání) - řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy x –krát více, x –krát méně - rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda a čte časové údaje na různých typech hodin	Číselný obor 0-100 - čísla 0-100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100 - řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel - zaokrouhlování čísel na desítky - součet a rozdíl čísel - počítání s použitím závorek - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 - sčítání a odčítání násobků deseti - řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání - počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny - názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů - násobení jako opakované sčítání - násobek, činitel, záměna činitelů - násobilky 2, 3, 4 a 5, automatizace násobílek, řady násobků daného čísla, dělení v oboru těchto násobílek - vztahy mezi násobením a dělením, automatizace dělení v oboru probíraných násobílek - řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobílek - řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů x -krát, x -krát více - orientace v čase, den – 24 hodin, 1 hodina – 60 minut, 1 minuta – 60 sekund	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 U: 1.1, 1.2, 1.3

MATEMATIKA – 2. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - kreslí křivé a rovné čáry - změří délku úsečky (m, dm, cm) - rozezná geometrická tělesa v praxi - sestrojí model krychle, kváдру, koule, válce	Geometrie - práce s pravítkem - úsečka, lomená čára, křivá čára, kreslení rovných a křivých čar - rýsování úseček - jednotky centimetr, decimetr, metr - délka úsečky, měření délky úsečky - označení bodů a úseček - modelování těles, užití stavebnic ke stavbám s tělesy	OVO: 2.1, 3.1, 3.2 U: 3.1, 3.2, 3.3

MATEMATIKA – 3. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby, PT
Žák: - čte a píše trojciferná čísla - vytvoří soubor s daným počtem prvků do 1000, vyznačí čísla na řádovém počítadle - zakreslí obraz daného čísla na číselné ose - porovná čísla do 1000 (porovnání typu 764 a 768, 764 a 784, 764 a 864) - používá sčítání a odčítání v oboru do 1000 při řešení praktických úloh - písemně sčítá a odčítá dvě trojciferná čísla, provádí kontrolu svého výpočtu - řeší slovní úlohy na porovnání dvou trojciferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel, na vztahy $o x - \text{více}$, $o x - \text{méně}$, užívá jednoduché rovnice - užívá spoje všech násobek malé násobilky - násobí z paměti dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých případech (16×4 , 2×17) - dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobek, určí neúplný podíl a zbytek ($15 : 4$, $51 : 6$, $40 : 9$, $87 : 8$, ...) - řeší slovní úlohy vedoucí k násobení dvojciferného čísla jednociferným a dělení dvojciferného čísla jednociferným - odhadne výsledek, řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů $x - \text{krát více}$, $x - \text{krát méně}$	Číselný obor 0-1000 - číselná řada, zápis čísel, číselná osa, počítání po stovkách, desítkách a jednotkách - znázornění trojciferných čísel na číselné ose, čtení a zápisy trojciferných čísel - porovnávání čísel, porovnávání čísel pomocí číselné osy - řešení úloh na porovnávání trojciferných čísel - zaokrouhlování čísel na stovky a desítky - rozklad čísla v desítkové soustavě - součet a rozdíl čísel - sestavení jednoduchých rovnic - sčítání a odčítání násobků sta - písemné algoritmy sčítání a odčítání - sčítání a odčítání bez přechodu násobků sta - sčítání a odčítání čísel s přechodem násobků sta - písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola výsledku záměrou sčítanců - písemné odčítání, kontrola výsledku sčítáním - řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání, užití jednoduchých rovnic - odhad a kontrola výsledku - násobilky 6, 7, 8, 9, dělení v oboru těchto násobek, automatizace všech spojů násobení a dělení v oboru násobek, násobení 10 - násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným - dělení se zbytkem, součin, podíl, zbytek - pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobek - násobení a dělení součtu nebo rozdílu dvou čísel - užití závorek	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.2, 2.3 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5

MATEMATIKA – 3. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek - změří délku úsečky s přesností na milimetry - sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr - provede odhad délky vzdálenosti - určí obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran - převede jednotky délky: km na m m na dm, cm, mm dm na cm, mm cm na mm - pomocí stavebnice (dostupných materiálů) sestrojí modely staveb tvaru kvádru, krychle apod. - řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony - rozlišování sudých a lichých čísel	Geometrie - přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek, různoběžky, rovnoběžky - rovinné obrazce: trojúhelník, čtyřúhelník, čtverec, obdélník - strana rovinného obrazce, obvod - rýsování přímek, označování průsečíku různoběžek - vyznačování polopřímek - kreslení a rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti - jednotky délky: milimetr, kilometr - měření úseček s přesností na milimetry, odhad délky úsečky - rýsování úsečky dané délky, např. v centimetrech a milimetrech - měření délek stran rovinných obrazců, převody jednotek délky - výpočet obvodu rovinného obrazce sečtením délek jeho stran - provádění odhadů délek různých úseček a vzdáleností - modelování staveb tvaru kvádru, krychle apod. (užívání stavebnice, krabiček)	OVO: 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3 U: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5

MATEMATIKA – 4. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby, PT
Žák: - počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících - porovná čísla do 1 000 000 a řeší nerovnice typu $452 < m < 553\,000$ - zaokrouhlí čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - rozkládá čísla v desítkové soustavě např. $3757 = 3 \times 1000 + 7 \times 100 + 5 \times 10 + 7 \times 1$ - pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0, např. $8400 - 6200$, $9\,00\,000 - 740\,000$ - písemně sčítá a odčítá (sčítat alespoň tři čísla, odčítat od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo) - pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 jednociferným číslem - písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí odhad a kontrolu svého výpočtu - provádí kontrolu pomocí kalkulačky - zjistí údaje z diagramu, sestaví jednoduchý diagram - řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru, řeší slovní úlohy se vztahy o x – více (méně), x – krát více (méně) - řeší slovní úlohy na 2 až 3 početní výkony - zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1000 - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - využívá názorných obrázků k určování $1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10$ celku - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)	Číselný obor 0-1 000 000 - čtení a zápis čísel, číselná osa - zápis čísel v desítkové soustavě, počítání po statisících, desetitisících, tisících - porovnávání čísel do 1000 000, řešení jednoduchých nerovnic - zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - sčítání a odčítání čísel v daném oboru, sčítání a odčítání z paměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0 např. $2\,700 + 4\,600$ - vztahy mezi sčítáním a odčítáním - násobení a dělení čísel v daném oboru, vztahy mezi násobením a dělením - pamětné násobení a dělení jednociferným číslem - písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, kontrola výpočtu - práce s kalkulačkou, provádění kontroly - písemné dělení jednociferným dělitelem, kontrola násobením - pořadí početních výkonů - slovní úlohy na porovnání čísel, na početní výkony, na vztahy o x – více, méně, x – krát více, méně - užívání závorek - římské číslice - diagram, zjišťování údajů z diagramu, sestavení jednoduchého diagramu - celek, část, zlomek - polovina, čtvrtina, pětina, desetina, - řešení a vytváření slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku - čitatel, jmenovatel, zlomková čára	OVO: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 2.5 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.2 Další náměty do výuky: - skládání origami - mozaiky - krájení dortu, pizzy - zlomkovnice Další náměty do výuky: - mozaiky - krájení dortu, pizzy - zlomkovnice

MATEMATIKA – 4. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - určí vzájemnou polohu dvou přímek - sestrojí rovnoběžku s danou přímkou - sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce - narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem - pozná souměrný útvar - nakreslí souměrný útvar - určí osu souměrnosti překládáním - určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě - nakreslí síť kvádrů a krychle - vymodeluje kvádr a krychli z dané sítě - vytvoření celku z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - jednoduché případy sčítání zlomků se stejným jmenovatelem	Geometrie - vzájemná poloha přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky, průsečík, kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek, vyznačování průsečíku - kolmice, kolmost, rýsování kolmice, pomocí trojúhelníku s ryskou - kružnice, kruh střed a poloměr kružnice, rýsování kružnice s daným středem a s daným poloměrem - osa souměrnosti, určování os souměrnosti, překládání papíru na obrázcích, souměrné tvary - rovnoramenný trojúhelník, rovnostranný trojúhelník - souměrné útvary ve čtvercové síti, konstrukce souměrného útvaru ve čtvercové síti - síť kvádrů a krychle, modelování kvádrů a krychle ze sítě, síť kvádrů a krychle rozložením krabice - jednotky obsahu: cm ² , mm ² , m ²	OVO: 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8 U: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6

MATEMATIKA – 5. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby, PT
Žák: - porovná přirozená čísla do miliardy a zobrazí je na číselné ose - řeší jednoduché nerovnice v oboru do miliardy - zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti (příklady typu $300 + 7500\ 000$, $2300\ 000 - 6\ 000$) - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem, provádí kontrolu násobením i na kalkulačce - řeší jednoduché a složené slovní úlohy, řešené jednou nebo dvěma početními operacemi - odhadne výsledek, posoudí jeho reálnost - přepíše a přečte větší čísla zapsaná římskými číslicemi a naopak - doplní řady čísel, tabulky - čte a sestaví sloupkový diagram - sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života - přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu - porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin - znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až $+100$ - nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	Číselný obor 0-1 000 000 000, desetinná čísla, tabulky, grafy, diagramy - posloupnost přirozených čísel, číselná osa - zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě - čtení a zápis čísel do miliardy, zobrazování na číselné ose - porovnávání přirozených čísel, řešení jednoduchých nerovnic - zaokrouhlování přirozených čísel na miliony, statisíce, tisíce, sta, desítky - pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel - pamětné násobení a dělení přirozených čísel - písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel - písemné odčítání dvou přirozených čísel - písemné násobení až čtyřciferným činitelem - písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem - řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony - odhad a kontrola výpočtů, práce s kalkulačkou, posouzení reálnosti výsledku - užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) - římské číslice, přepis větších čísel zapsaných arabskými číslicemi - grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek, čtení a sestrojování sloupkového diagramu - řešení a tvorba slovních úloh k určování celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) - desetinné číslo - porovnávání desetinných čísel - využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) - číselná osa (kladná a záporná část) - měření teploty, vyjádření dlužné částky	OVO: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 2.3, 2.4, 2.5 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2 VMEGS č.17 Další náměty do výuky: - krájení dortu, pizzy - zlomkovnice Poznámka: Učitel v hodinách využívá uvolněné úlohy výzkumu TIMSS a úlohy z mezinárodní soutěže Klokán.

MATEMATIKA – 5. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - narýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník - vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce - převádí jednotky obsahu m ² , dm ² , cm ² , mm ² - vypočítá povrch kvádrů a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn - řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku, čtverce, povrchu kvádrů a krychle - doplní číselnou a obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje - doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice - rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány - řeší slovní úlohy úsudkem a logikou	Geometrie - Konstrukce obdélníku a čtverce - výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce - další jednotky obsahu: a, ha, km ² , mm ² - rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem - rýsování pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku - výpočet povrchu krychle a kvádrů sečtením obsahů jejich podstav a stěn Nestandardní aplikované úlohy a problémy - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	OVO: 3.4., 3.5, 3.6, 3.7, 3.8 U: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 OVO: 3.4., 3.5, 3.6, 3.7, 3.8 U: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6

5.3 INFORMATIKA

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu Informatika je naplňování vzdělávacího obsahu stanoveného ve výstupech vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie. Přípravuje žáky na využívání ICT v jiných vyučovacích předmětech a umožňuje jim dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti (získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě). Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou je vzdělávací předmět zařazen jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoli“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky. Dovednosti získané ve vzdělávacím předmětu Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

5.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pomáhá žákovi orientovat se ve struktuře a činnosti počítače, poznat možnosti jeho využití, zacházet s počítačem a jeho přídatnými zařízeními uživatelským způsobem, pracovat s hotovými didaktickými programy. Žáci se učí třídit informace, kriticky je posuzovat a aplikovat v praktickém životě v souladu se zákony o duševním vlastnictví. Osvojují si základy elektronické komunikace a její zásady.

Informatika je povinný předmět s hodinovou dotací 1 hodina týdně v 5. ročníku. Výuka probíhá v PC učebně. Žáci mají s dispozici tiskárnu, scanner, digitální fotoaparát a kameru, data projektor a zálohovací zařízení (disketa, flash disk, CD a DVD disk).

5.3.3. Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Budování pozitivního vztahu k technice a jejímu využívání
- Obsluhování počítače a hardwarových zařízení – používání operačního systému a počítačových programů
- Kvalitní práce s informacemi
- Osvojení informační gramotnosti – dovednost vyhledat potřebné informace a posoudit jejich důležitost i kvalitu různých informačních zdrojů
- Osvojení počítačové gramotnosti – dovednost využívat počítače i další moderní technologie v praktickém životě
- Seznámení s profesemi, které vyžadují znalosti a dovednosti z oblasti informatiky

5.3.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustředujeme na **klíčové kompetence učení**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie**.

- Učíme žáky pracovat s počítačem a další technikou
- Umožňujeme žákům hrát na počítači kvalitní počítačové hry, které rozvíjejí myšlení a smysly
- Učíme žáky pracovat s informacemi a různými informačními zdroji

- Učíme žáky posuzovat kvalitu informačního zdroje i informace
- Učíme žáky komunikovat s pomocí moderní techniky – vedeme je k dodržování pravidel komunikace
- Zařazujeme do výuky diskuse o možnostech využití techniky i jejím zneužívání
- Učíme žáky pracovat s internetem
- Učíme žáky používat hardware, externí zařízení, operační systém, software a výukové programy
- Vedeme žáky k tvořivým činnostem na počítači
- Využíváme počítače v různých vyučovacích předmětech a projektech

5.3.4 Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Informační a komunikační technologie

1. ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Očekávané výstupy (OVO) - 1. a 2. období

žák

- 1.1 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- 1.2 respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- 1.3 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Učivo (U)

- 1.1 základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce
- 1.2 struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení
- 1.3 operační systémy a jejich základní funkce
- 1.4 seznámení s formáty souborů (doc, gif)
- 1.5 multimediální využití počítače
- 1.6 jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software
- 1.7 zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

2. VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy (OVO) - 1. a 2. období

žák

- 2.1 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- 2.2 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- 2.3 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Učivo (U)

- 2.1 vývojové trendy informačních technologií
- 2.2 společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)
- 2.3 základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)
- 2.4 metody a nástroje vyhledávání informací
- 2.5 formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy

3. ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy (OVO) – 1. a 2. období

žák

- 3.1 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Učivo (U)

základní funkce textového a grafického editoru

5.3.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika

INFORMATIKA – 5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY, PT
Žák: - vysvětlí pojmy informatika, informace - uvede příklady informací a zdrojů (klasických a digitálních), z nichž se informace získává - uvede základní pravidla bezpečnosti práce s počítačem, aktivně je dodržuje - uvede, jak postupovat, či na koho se obrátit v případě závady počítače - popíše počítač, vysvětlí jeho funkce - zapne a správně vypne počítač - pojmenuje přídatná vstupní a výstupní zařízení a uvede, k čemu se využívají - předvede práci s myší - zadá vstupní informace pomocí klávesnice, popíše funkci některých kláves (enter, esc, del, shift...) - orientuje se v základním uživatelském prostředí operačního systému Windows, pozná a označí základní prvky operačního systému - provede základní operace s ikonou (označení, přesun, zrušení, založení, kopie, přejmenování, otevření ikony do okna, zavření) - předvede práci s okny (zavření, minimalizace, maximalizace) - prakticky předvede základní operace s hlavní nabídkou (označení a otevření hlavní nabídky, pohyb po hlavní nabídce, otevření programu z hlavní nabídky, opuštění hlavní nabídky)	Základy práce s počítačem - informatika – základní pojmy - bezpečnost práce a rizika, prevence rizik - péče o počítač, závady, poruchy - struktura, funkce a popis počítače - přídatná zařízení – vstupní, výstupní - klávesnice, funkce kláves, práce s klávesnicí - myš, práce s myší - operační systém a jeho funkce - základní pojmy a prvky (ikony, okna, složky, soubory, hlavní nabídka, plocha, hlavní panel) - základní principy ovládání operačního systému (operace s ikonami, s okny, s hlavní nabídkou)	OVO: 1.1, 1.2, 1.3 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.6, 1.7 VMEGS č.16.-18. MKV č. 19.-23.

INFORMATIKA – 5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - spustí a zavře různé typy výukových programů, předvede práci s těmito programy - otevře jednoduchý grafický program, nakreslí v tomto programu obrázek, obrázek uloží a vytiskne - nakreslí zadaný obrázek za použití kreslicích nástrojů a nástrojů pro kreslení geometrických tvarů - napíše jednoduchý text v textovém editoru, opraví případné chyby - označí blok textu, blok zformátuje - vloží do dokumentu obrázek - použije ozdobné prvky (ozdobné písmo a grafiku) - textový dokument uloží a vytiskne - vysvětlí pojem: internet, uvede význam internetu - uvede příklad, jak informace vzniká, jak ji lze přenášet, zpracovat a dále využít - uvede na příkladech, jak se informace (a její společenský tok) v průběhu historie mění - předvede práci s internetovým prohlížečem - otevře stránky pomocí hypertextu - napíše do adresového řádku internetového prohlížeče danou adresu a stránku otevře - vyhledá požadovanou informaci s pomocí učitele - s pomocí učitele založí svoji e-mailovou adresu - předvede komunikaci pomocí chatu, e-mailu, telefonu (mobilního telefonu – volání, SMS, apod.)	Zpracování a využití informací - výukové programy, práce s výukovými programy - grafický editor - textový editor - základy psaní a editace textu - označování bloků - formátování textu - vkládání obrázků - grafické prvky (ozdobné písmo, obrázky, symboly, kliparty aj.) - tisk a úpravy před tiskem Vyhledávání informací a komunikace - internet jako zdroj informací - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - vývojové trendy informačních technologií (historie a budoucnost) - základy práce s internetovým prohlížečem - vyhledávání informací na internetu - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)	OVO: 3.1 U: 3.1 OVO: 2.1, 2.2, 2.3 U: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 PRVOUKA

5.4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Prvouka vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitele. Propojení výuky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. **Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.**

5.4.1.2 Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka je členěn do pěti tematických okruhů, které tvoří jeden celek vnitřně propojený zřejmými souvislostmi a vztahy.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině a obci. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí jejich života. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje v 1. až 3. ročníku ve 2 hodinové týdenní dotaci (celkem 6 hodin). Nezanedbatelná část výuky probíhá mimo budovu školy – v blízkém okolí školy, v různých částech obce, v rámci škol v přírodě. K preferovaným formám výuky patří i exkurze do různých institucí a do zajímavých přírodních lokalit.

5.4.1.3. Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Poznávání světa, přírody, společnosti, lidí i sebe sama
- Budování kladného vztahu k vědě, myšlení, poznávání a zkoumání
- Budování celistvého pojetí světa – důraz na souvislosti mezi jednotlivými jevy
- Budování sebevědomí a sounáležitosti
- Posilování kladných charakterových vlastností
- Seznámení žáků s životem významných osobností dějin i současnosti
- **Seznámení s problematikou peněz a cen**

5.4.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustředujeme na **klíčové kompetence občanské a sociální a personální**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**.

- Učíme žáky spolupracovat, žít spolu, pomáhat si, dodržovat společná pravidla, efektivně komunikovat, předcházet konfliktům a řešit je
- Vedeme žáky k samostatnosti, pozitivnímu myšlení o sobě i jiných lidech, přátelskému chování, zodpovědnému jednání, pracovitosti a péči o svoje zdraví
- Učíme žáky hledat souvislosti mezi jednotlivými jevy v přírodě i společnosti
- Vedeme žáky ke kladení otázek a učíme je různým způsobům, jak na ně najít odpovědi
- Zařazujeme do výuky pokusy, pozorování, měření, odhady a jejich ověřování
- Zařazujeme do výuky studium písemných a obrazových materiálů i skutečných předmětů, rostlin a živočichů
- Zařazujeme do výuky diskuse, hraní rolí, didaktické hry a metody zážitkové pedagogiky
- Uvádíme žáky do vědeckého a kritického myšlení
- Propojujeme poznatky z různých oblastí a vyučovacích předmětů – zařazujeme do výuky projekty
- Vedeme žáky k aktivní účasti na věcech veřejných, toleranci k odlišnostem, zodpovědnosti k přírodě a úctě k práci jiných lidí
- **Vedeme žáky k odpovědnému hospodaření s penězi**

5.4.1.5. Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a jeho svět

1. MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy (OVO) - 1. období

žák

- 1.1 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- 1.2 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- 1.3 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Učivo (U)

- 1.1 domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště
- 1.2 škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, **riziková místa a situace**
- 1.3 obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

1.4 okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany

1.5 regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod

1.6 naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, **armáda ČR**

1.7 Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování

1.8 mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky

2. LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy (OVO) - 1. období

žák

2.1 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi

2.2 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

2.3 projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

Učivo

2.1 rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání

2.2 soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“

2.3 chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, **ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům**

2.4 právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání **a korupce**, právní ochrana občanů a majetku **včetně práva na reklamaci**, soukromého vlastnictví, duševních hodnot

2.5 vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; **rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky**

2.6 kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura

2.7 základní globální problémy - významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

3. LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy (OVO) - 1. období

žák

3.1 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

3.2 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

3.3 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Učivo (U)

3.1 orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim dne, roční období

3.2 současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny

3.3 regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost

3.4 báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

4. ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy (OVO) - 1. období

žák

4.1 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

4.2 rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

4.3 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Učivo (U)

4.1 látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

4.2 voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život

4.3 nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam

4.4 Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období

4.5 rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

4.6 životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí

4.7 rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

4.8 ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

4.9 **rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi**

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy (OVO) - 1. období

žák

5.1 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

5.2 **rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná** tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

5.3 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, **ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek**

5.4 uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

5.5 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo

- 5.1 lidské tělo – **stavba těla, základní funkce a projevy**, životní potřeby **člověka**, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- 5.2 péče o zdraví, **zdravý životní styl**, denní režim, **správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS),** drobné úrazy a poranění, **prevence nemocí a úrazů**, první pomoc, **při drobných poraněních**, osobní, intimní a duševní hygiena
- 5.3 **partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality**
- 5.4 návykové látky a zdraví – **návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost**, odmítání návykových látek, **nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií**
- 5.5. osobní bezpečí, **krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru**, bezpečné chování v rizikovém prostředí, **označování nebezpečných látek**; bezpečné chování v silničním provozu, **dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)**, šikana, týrání, sexuální **a jiné zneužívání**, brutalita a jiné formy násilí v médiích,
- 5.6. **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku**
- 5.7. **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém**

5.4.1.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka

Prvouka – 1.ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - popíše bezpečnou cestu do školy - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, situaci modeluje - určí vhodná místa pro hru a trávení volného času - rozpozná svoji školu a spolužáky - určí svoje pracovní místo - uvede svoji adresu, zajímavosti v místě bydliště - pojmenuje členy své rodiny a popíše jejich roli - vyjmenuje dobré a špatné vlastnosti lidí - rozliší blízké příbuzenské vztahy v rodině - uvede přirozené odlišnosti spolužáků, projevuje k nim toleranci - modeluje své chování ve třídě, ve školní jídelně, v dopravním prostředku, kině apod. - pozná české bankovky a peníze, odhadne cenu základních potravin, zkontroluje si vrácené peníze - uvede ze svého života příklad z minulosti, současnosti a budoucnosti - uvede svůj režim dne s časovými údaji - charakterizuje roční doby z hlediska života v rodině, zvyků a činností členů rodiny - uvede příklady ze života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích - rozřídí některé přírodniny podle nápadných znaků - uvede příklady dětských her, objasní význam hry pro dítě - popíše základní stavbu lidského těla a funkci jednotlivých orgánových soustav - uvede základní zásady osobní hygieny, správné výživy a zdravého způsobu života - vysvětlí pojmy: zdraví, nemoc, úraz - na příkladech uvede, jak lze preventivně předcházet nemocem, úrazům, zneužívání své osoby - v modelových příkladech předvede první pomoc a uvede způsoby léčby běžných onemocnění - ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158	Místo, kde žijeme - domov – prostředí domova - orientace v místě bydliště - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy - bezpečnost v dopravním provozu – cesta do školy - regionální památky - Lidé kolem nás - rodina - postavení jedince v rodině, role členů - blízké příbuzenské vztahy - mezigenerační vztahy - chování lidí – vlastnosti lidí - pravidla slušného chování - peníze, rozpočet, kapesné - Lidé a čas - orientace v čase – měsíce, dny, celé hodiny - určování času, kalendář - režim dne - roční doby - Rozmanitost přírody - den a noc - změny v přírodě v ročních obdobích - Člověk a jeho zdraví - lidské tělo – základní stavba a funkce - péče o zdraví – pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, osobní hygiena - osobní bezpečí – ochrana proti zneužívání	OVO: 1.1, 2.1, 2.3, 3.1, 3.3, 4.1, 4.2, 5.1,5.2 U: 1.1, 1.2, 2.1, 2.3, 3.1, 3.3, 4.4, 5.1, 5.3, 5.5 OSV č.1.-4.

Prvouka - 2. ročník		
Konkretizované výstupy	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - dodržuje správné dopravní návyky chodce - rozliší různé dopravní prostředky - zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit - v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany - zapíše adresu domů, adresu školy - popíše role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - uvede a popíše povolání rodičů - zapíše datum narození - vyjmenuje a popíše různá povolání a pracovní činnosti, - vysvětlí potřebu různosti lidí a jejich povolání pro společnost - v modelových situacích předvede základní pravidla slušného chování ve společnosti a rodině - objasní termíny: ohleduplnost, kamarádství - uvede příklady tolerance k nedostatkům a přednostem spolužáků - odhadne cenu nákupu, provede kontrolu vrácených peněz, ?hospodaří se svým kapesným - orientuje se v čase – na příkladech porovná minulost a současnost - rozliší kalendářní a školní rok, vymezí týdny, dny, hodiny, minuty - stanoví denní režim vhodný pro dítě, vymezí v něm vhodné pracovní a odpočinkové aktivity - uvede významné kulturní a historické památky a události regionu, interpretuje některé pověsti spjaté s místem, kde žije - uvede příklady zvyků a práce lidí, soužití lidí - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě - popíše ohleduplné chování k přírodě - pozná a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata, rozezná pokojové rostliny, zeleninu, ovoce - navrhne způsob pomoci živočichům v přírodě za nepříznivých situací - vysvětlí péči o sluch a zrak, vysvětlí rozdíly předškolního, školního a dospělého věku - popíše prevenci nemocí a úrazů	Místo, kde žijeme - orientace v místě bydliště a okolí školy - cesta na určené místo, dopravní značení Lidé kolem nás - život a funkce rodiny - práce fyzická a duševní, zaměstnání - soužití lidí –mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným - obchod a firmy - chování lidí – principy demokracie - peníze, rozpočet, kapesné Lidé a čas - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny Rozmanitosti přírody - roční období a změny v přírodě - ochrana přírody – odpovědnost lidí Člověk a jeho zdraví - lidské tělo- funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince - péče o zdraví – drobné úrazy a poranění, první pomoc - osobní bezpečí – chování v rizikovém prostředí	OVO: 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 U: 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 3.2, 4.4, 4.8, 5.1, 5.3, 5.5 OSV č.6.-9.

- ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158 - předvede ošetření drobného poranění - uvede příklady správného chování chodce a cyklisty - uvede, jak se chovat v situaci obecného ohrožení		
---	--	--

Prvouka – 3.ročník		
Konkretizované výstupy	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - začlení svou obec do příslušného kraje - popíše změny v nejbližším okolí, v místě kde žije - vyznačí na jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo - prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty - uveče základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá- - charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje - doporučí spolužákům vhodná místa pro volný čas, kulturu, služby, sport - vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času (i konkrétních her a činností) a volí odpovídající způsoby ochrany (jednání, organizace, ochranné pomůcky) - v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany - odhadne cenu nákupu, kontroluje vrácené peníze, odhadne své finanční možnosti, - ukáže přírodní a umělé prvky v okolní krajině - vyjádří různými způsoby estetickou hodnotu a rozmanitost přírody - uvede příklady možnosti využití různých dopravních prostředků v nejbližším regionu a zdůvodní jejich přednosti - uvede základní vlastnosti látek - uvede příklady změn látek (hmotnost, teplo,objem) - na příkladech uvede význam vody a vzduchu pro člověka - uvede příklady využití hornin a nerostů v regionu - rozliší rostliny kvetoucí a nekvetoucí, popíše části rostlin - vyjmenuje nejznámější hospodářské a léčivé rostliny, najde tyto rostliny v okolí školy - rozliší hospodářská a domácí zvířata - uvede živočichy a rostliny žijící ve svém okolí - uvede správný způsob likvidace odpadů v domácnostech a význam	Místo, kde žijeme - orientace v místě bydliště a okolní krajině - cesta z domova do školy - obec, místní krajina – její části, poloha v krajině - minulost a současnost obce - význačné budovy - dopravní síť Lidé kolem nás? -peníze, rozpočet, banka Rozmanitost přírody - látky a jejich vlastnosti –změny skupenství látek, vlastnosti látek - životní podmínky - voda a vzduch - vlastnosti - půda – význam, složení - některé hospodářsky významné horniny a nerosty - rostliny, houby, živočichové – výskyt v regionu, význam v přírodě a pro člověka - ochrana životního prostředí – likvidace odpadů Člověk a jeho zdraví - lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce - péče o zdraví – intimní a duševní hygiena, denní režim - osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 U: 1.1, 1.2, 1.3, 4.1, 4.2, 4.3, 4.5, 4.6, 4.8, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 OSV č.10.-11.

třídění odpadů - zdůvodní význam správného držení těla - navrhne správné pracovní polohy při běžných činnostech ve škole i doma - popíše správnou volbu oblečení a obuvi pro různé modelové situace - vysvětlí význam péče o zdraví, otužování - sestaví svůj režim dne - uvede zásady správného chování při styku s cizími osobami v různých modelových situacích - v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky - dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji		
--	--	--

5.4.2 PŘÍRODOVĚDA

5.4.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

5.4.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda navazuje organicky na učivo prvouky v 1. až 3. ročníku a vytváří základ pro vyučovací předmět Přírodopis ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá témata lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů:

Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se s základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocích, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí. Cíleně jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován ve 2 hodinové týdenní dotaci ve 4. ročníku a v 1 hodinové týdenní dotaci v 5. ročníku (celkem 3 hodiny). Výuka probíhá v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, exkurze apod.). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

5.4.2.3. Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Poznávání světa, přírody, společnosti, lidí i sebe sama
- Budování kladného vztahu k vědě, myšlení, poznávání a zkoumání
- Budování celistvého pojetí světa – důraz na souvislosti mezi jednotlivými jevy
- Budování sebevědomí a sounáležitosti
- Posilování kladných charakterových vlastností
- Seznámení žáků s životem významných osobností dějin i současnosti

5.4.2.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustředujeme na **klíčové kompetence občanské a sociální a personální**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**.

- Učíme žáky spolupracovat, žít spolu, pomáhat si, dodržovat společná pravidla, efektivně komunikovat, předcházet konfliktům a řešit je
- Vedeme žáky k samostatnosti, pozitivnímu myšlení o sobě i jiných lidech, přátelskému chování, zodpovědnému jednání, pracovitosti a péči o svoje zdraví
- Učíme žáky hledat souvislosti mezi jednotlivými jevy v přírodě i společnosti
- Vedeme žáky ke kladení otázek a učíme je různým způsobům, jak na ně najít odpovědi

- Zařazujeme do výuky pokusy, pozorování, měření, odhady a jejich ověřování
- Zařazujeme do výuky studium písemných a obrazových materiálů i skutečných předmětů, rostlin a živočichů
- Zařazujeme do výuky diskuse, hraní rolí, didaktické hry a metody zážitkové pedagogiky
- Uvádíme žáky do vědeckého a kritického myšlení
- Propojujeme poznatky z různých oblastí a vyučovacích předmětů – zařazujeme do výuky projekty
- Vedeme žáky k aktivní účasti na věcech veřejných, toleranci k odlišnostem, zodpovědnosti k přírodě a úctě k práci jiných lidí

5.4.2.5. Očekávané výstupy vyučovacích předmětů Přírodověda

4. ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

4.4 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

4.5 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

4.6 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

4.7 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

4.8 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

4.9 **stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit**

4.10 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Učivo

4.1 látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

4.2 voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život

4.3 nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětvávání, vznik půdy a její význam

4.4 Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období

4.5 rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka

4.6 životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí

4.7 rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

4.8 ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

4.9 **rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi**

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

5.6 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života

- 5.7 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- 5.8 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- 5.9 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, **vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista**
- 5.10 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- 5.11 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- 5.12 **rozpozná život ohrožující zranění;** ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- 5.13 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Učivo

- 5.1 lidské tělo – **stavba těla, základní funkce a projevy**, životní potřeby **člověka**, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- 5.2 péče o zdraví, **zdravý životní styl**, denní režim, **správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS),** drobné úrazy a poranění, **prevence nemocí a úrazů**, první pomoc, **při drobných poraněních**, osobní, intimní a duševní hygiena
- 5.3 **partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality**
- 5.4 návykové látky a zdraví – **návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost**, odmítání návykových látek, **nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií**
- 5.5. osobní bezpečí, **krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru**, bezpečné chování v rizikovém prostředí, **označování nebezpečných látek;** bezpečné chování v silničním provozu, **dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)**, šikana, týrání, sexuální **a jiné** zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích,
- 5.6. **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku**
- 5.7. **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém**

5.4.2.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda

PŘÍRODOVĚDA - 4. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - vysvětlí pojmy: živá příroda, neživá příroda; uvede příklady zástupců, objasní vzájemnou propojenost - objasní princip rovnováhy přírody - roztřídí dané látky pomocí smyslů a měření - určí, které látky nelze zkoumat některými smysly, tvrzení zdůvodní - uvede souvislosti mezi vzhledem krajiny, kvalitou životního prostředí a činností člověka - rozliší vybrané horniny a nerosty - vysvětlí pojem: zvětrávání; uvede příklady zvětrávání a vyjmenuje faktory, které zvětrávání způsobují - uvede, jak vzniká půda a jaký má půda význam pro život na Zemi - na konkrétních příkladech uvede vzájemné vztahy živých organismů a neživé přírody - roztřídí živočichy na bezobratlé a obratlovce, uvede zástupce - porovná základní projevy života konkrétních živých organismů - uvede znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla konkrétních rostlin a živočichů. - s pomocí jednoduchých klíčů, atlasů a vhodných odborných publikací zařadí konkrétní živočichy do známých skupin - uvede zástupce různých přírodních společenstev ve vybraných lokalitách regionů - uvede příklady vzájemných vztahů mezi organismy - uvede příklady přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku (porovná jednotlivé živé organismy) - zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu, rozliší, které z nich mohou prostředí a zdraví člověka podporovat, a které poškozovat - provede pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu - provede vybrané praktické činnosti v terénu: založí sbírku přírodnin, vypěstuje rostliny, založí herbář, provede pozorování a zápis - v modelových situacích ohrožení bezpečí v běžných situacích volí správné situace ochrany, přivolání pomoci i pomoci jiným - uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví	Rozmanitost přírody - neživá příroda - látky a jejich vlastnosti – třídění látek - změny látek a skupenství - porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - voda a vzduch – význam pro přírodu a člověka, oběh vody v přírodě - nerosty a horniny, vznik půdy a její význam - živá příroda – třídění rostlin, hub, živočichů - podmínky života na Zemi a jejich rozmanitost slunce, voda, půda, vzduch - životní podmínky rostlin - rostliny a jejich orgány (stonek, list, květ) - výživa rostlin - živočichové a stavba jejich těla - stopy zvířat - přírodní společenstva – háje, lesa, vod a bažin, pole a zahrady, suchých stanovišť - význam lesů pro člověka - přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku - význam zemědělství pro člověka - vzájemné vztahy rostlin, hub a živočichů - ochrana přírody, likvidace odpadů - živelné pohromy a přírodní katastrofy - rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi Člověk a jeho zdraví - bezpečnost silničního provozu - dopravní značky - chování v dopravních prostředcích - chodec, cyklista - drobná poranění, závažná poranění	OVO: 4.4, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9 U: 4.1, 4.2, 4.3, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8 EMV č. 24.-27.

a životy, vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany - v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany - zhodnotí příčiny, důsledky (příp. odpovědnost lidí) u konkrétních vybraných živelných pohrom a ekologických katastrof; uvede základní zásady chování a jednání v těchto situacích, na příkladech popíše činnost jednotlivých složek IZS -charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním -v modelové situaci určí život ohrožující zranění -uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá -charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje -v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování	-ošetření drobného poranění -zajištění pomoci	
--	---	--

Přírodověda - 5.ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby,PT
Žák: - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi - popíše postavení Země ve vesmíru - objasní střídání dne a noci, ročních období - charakterizuje Měsíc a jeho fáze, vyhledá v kalendáři symboly fází Měsíce a uvede (odhadne) význam těchto symbolů - ve skupině se spolužáky znázorní pomocí globusu a jiných vhodných pomůcek pohyb Země a ostatních planet sluneční soustavy kolem Slunce - vyhledá v encyklopediích a stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka - popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života - na konkrétních příkladech zdůvodní význam ohleduplného chování k druhému pohlaví - objasní význam osobní a intimní hygieny, denního režimu - sestaví jídelníček podle základních zásad správné výživy - uvede příklady stresových situací, navrhne, jak stresu čelit a předcházet - sestaví svůj režim dne podle zásad zdravého způsobu života, zohlední v něm oprávněné požadavky blízkých - uvede příklady pozitivních a negativních reklamních vlivů - na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů apod. na kvalitu lidského života - uvede, (na modelových situacích předvede), jak bude postupovat v krizových situacích (šikana, týrání, zneužívání, přírodní a ekologické katastrofy, teroristický útok apod.) - na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích (aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156) - pojmenuje správně základní části lidského těla - vysvětlí, proč (jak) se musí chránit před stykem s cizí krví (úrazy, nalezené injekční stříkačky aj.) - vysvětlí pojmy: HIV, AIDS -v modelových situacích ohrožení bezpečí v běžných situacích volí správné situace ochrany, přivolání pomoci i pomoci jiným -uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy,	Rozmanitost přírody - Země a vesmír - Slunce a sluneční soustava - vesmírná tělesa – hvězdy, přirozené družice, planety, komety, meteory, meteority - Země ve vesmíru - pohyby Země - gravitační síla - střídání dne a noci, roční období - práce s globusem Člověk a jeho zdraví - stavba lidského těla - funkce některých orgánů a orgánových soustav - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - základy lidské reprodukce - vývoj jedince - základy sexuální výchovy - partnerství a rodičovství - péče o zdraví, správná výživa - intimní a duševní hygiena - sociálně patologické jevy - návykové látky - bezpečné chování v rizikovém prostředí - situace hromadného ohrožení - první pomoc - HIV/AIDS - bezpečnost silničního provozu - účast v silničním provozu - kolo-dopravní prostředek	OVO: 4.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 5.13 U: 4.4, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6

vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany -v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany - v modelové situaci určí život ohrožující zranění -uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá -v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování		
---	--	--

5.4.3 VLASTIVĚDA

5.4.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. V návaznosti na vyučovací předmět Prvouka přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a s osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin, integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu, televize, uvádí je do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Vzdělávací obsah předmětu a převážně činnostní charakter výuky směřují zejména k tomu, aby si žáci přirozeným způsobem vytvořili kladný vztah ke své rodině, škole, obci, regionu a zemi a ve které žijí a současně aby nabyli povědomí sounáležitosti se zeměmi integrované Evropy a s jinými demokratickými zeměmi světa. Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka dostatečně pevnými základy jeho osobní a národní identity, a vytvořit mu podmínky pro jeho pozdější orientaci a uplatnění ve společnosti (v rámci České republiky i ostatních zemí Evropské unie).

5.4.3.2 Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda vytváří přirozené základy pro výuku vyučovacích předmětů Dějepis, Zeměpisu a Občanská a rodinná výchova ve vyšších ročnících školy a je členěn do tří základních tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas. Rozsah a hloubku konkretizovaného učiva volí vyučující s ohledem na konkrétní místní podmínky, potřeby a zájem žáků; rychlost postupu přizpůsobuje aktuální úrovni poznávacích schopností žáků a jejich dosavadní životní zkušenosti. Tematické okruhy se společnými prvky vhodně a funkčně propojují.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci seznamují se základními poznatky o krajině, minulosti a současnosti své obce (regionu, vlasti). Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech a jejich zemích. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** žáci poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnosti lidí odrážejí v tvářnosti krajiny, charakteru staveb a v rozmanitých památkách. Žáci poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se s základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů, vycházejí od nejznámějších událostí v obci a regionu a postupují se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Získávají odpovědný vztah ke kulturnímu bohatství vlasti, k jejímu přírodnímu prostředí, kulturnímu dědictví a historickým památkám. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti.

Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje v 1 hodinové týdenní dotaci ve 4. ročníku a ve 2 hodinové týdenní dotaci v 5. ročníku (celkem 3 hodiny). Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy (tematické vycházky a exkurze, návštěva památek, sbírek regionálních muzeí, veřejné knihovny apod.).

Velký význam má cílené vedení žáků k samostatnému vyhledávání, získávání a zkoumání informací z různých dostupných zdrojů (literatura, rozhlas, televize, tisk, členové rodiny, lidé v nejbližším okolí apod.).

5.4.1.3. Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Poznávání světa, přírody, společnosti, lidí i sebe sama
- Budování kladného vztahu k vědě, myšlení, poznávání a zkoumání
- Budování celistvého pojetí světa – důraz na souvislosti mezi jednotlivými jevy
- Budování sebevědomí a sounáležitosti
- Posilování kladných charakterových vlastností
- Seznámení žáků s životem významných osobností dějin i současnosti

5.4.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustředujeme na **klíčové kompetence občanské a sociální a personální**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**.

- Učíme žáky spolupracovat, žít spolu, pomáhat si, dodržovat společná pravidla, efektivně komunikovat, předcházet konfliktům a řešit je
- Vedeme žáky k samostatnosti, pozitivnímu myšlení o sobě i jiných lidech, přátelskému chování, zodpovědnému jednání, pracovitosti a péči o svoje zdraví
- Učíme žáky hledat souvislosti mezi jednotlivými jevy v přírodě i společnosti
- Vedeme žáky ke kladení otázek a učíme je různým způsobům, jak na ně najít odpovědi
- Zařazujeme do výuky pokusy, pozorování, měření, odhady a jejich ověřování
- Zařazujeme do výuky studium písemných a obrazových materiálů i skutečných předmětů, rostlin a živočichů
- Zařazujeme do výuky diskuse, hraní rolí, didaktické hry a metody zážitkové pedagogiky
- Uvádíme žáky do vědeckého a kritického myšlení
- Propojujeme poznatky z různých oblastí a vyučovacích předmětů – zařazujeme do výuky projekty
- Vedeme žáky k aktivní účasti na věcech veřejných, toleranci k odlišnostem, zodpovědnosti k přírodě a úctě k práci jiných lidí
- Vedeme **žáky v základní orientaci v oblasti peněz, k odpovědnému hospodaření a spravování vlastního rozpočtu**

5.4.3.4 Očekávané výstupy vyučovacího předmětu Vlastivěda

1. MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

1.4 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

1.5 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

1.6 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli

1.7 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

1.8 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

1.9 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Učivo (U)

1.1 domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště

1.2 škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy

1.3 obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

1.4 okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany

1.5 regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod

1.6 naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly

1.7 Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování

1.8 mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky

2. LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 2.4 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- 2.5 rozlišuje základní rozdíly mezi **lidmi**, obhájí **a odůvodní** své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení
- 2.6 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- 2.7 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)
- 2.8 **orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy**

Učivo

- 2.1 rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- 2.2 soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- 2.3 chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, **ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům**
- 2.4 právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání **a korupce**, právní ochrana občanů a majetku **včetně práva na reklamaci**, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- 2.5 vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; **rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky**
- 2.6 kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- 2.7 základní globální problémy - významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

3. LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 3.4 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- 3.5 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- 3.6 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- 3.7 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- 3.8 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Učivo (U)

- 3.1 orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období
- 3.2 současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- 3.3 regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- 3.4 báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast,

5.4.3.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda

Vlastivěda – 4.ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby, ,PT
Žák: - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - uvede významné podniky a hospodářské aktivity v regionu - určí světové strany v přírodě a podle mapy - rozliší náčrt, plán a základními typy map, vyhledá jednotlivé údaje, vysvětlí smluvní značky - popíše polohu ČR v Evropě - předvede dovednost práce s mapou, ukáže na mapě polohu ČR a sousedních států. - uvede základní informace o podnebí ČR a základních podnebních pásmech - vyhledá na mapě hlavní vodní toky, pohoří a nížiny ČR - vyhledá hlavní města jednotlivých krajů ČR - uvede hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - vyhledá z dostupných informačních zdrojů typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hosp. a kultury, posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, správního a vlastnického - charakterizuje státoprávní uspořádání ČR - se spolužáky ve třídě a s pomocí učitele sestaví žákovskou samosprávu, ve skupině se spolužáky sestaví základní pravidla soužití ve škole, - uvede příklady, čím se lidé liší a jak lze těchto odlišností využít ve prospěch celé společnosti - uvede základní lidská práva a práva dítěte - uvede příklady ze svého okolí, ve kterých dochází k porušování lidských práv a demokratických principů - vysvětlí pojem "kultura; na konkrétních příkladech ze svého okolí uvede různé podoby a projevy kultury; uvede konkrétní příklady kulturních institucí - sestaví jednoduchý osobní rozpočet, uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti, porovná svá přání a potřeby s finančními možnostmi	Místo, kde žijeme - místní oblast, region – zdroje, výroba, služby - poloha a povrch ČR - grafické znázornění povrchu – mapy, plány - orientační body a linie - světové strany - zvláštnosti krajů a oblastí ČR - státní zřízení a politický systém v ČR - státní správa a samospráva - státní symboly Lidé kolem nás - žákovská samospráva jako modelová situace - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy - právní ochrana občanů a majetku - rozpočet, příjmy a výdaje, způsoby placení, banka, půjčky, úspory	OVO: 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9 2.4, 2.5, 2.6 U: 1.4, 1.5, 1.6, 1.8, 2.4, 2.5 VDO č.12.-15.

Vlastivěda – 5.ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby, ,PT
Žák: - zprostředkuje ostatním spolužákům zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích - dobře se orientuje na mapě, ukáže polohu sousedních států - charakterizuje vybrané státy - vyhledá na mapě evropské státy a významná evropská města - porovná světadíly a oceány podle velikosti, popíše podle mapy jejich polohu na Zemi - vysvětlí pojmy: Evropská unie, "evropský dům"; rozliší znak EU; uvede některé výhody členství ČR v EU - uvede některý významný globální (lokální, společenský apod.) problém a navrhne způsob jeho řešení - objasní jak řešit situaci, kdy jsou výdaje větší než příjmy a naopak - objasní rizika půjčování peněz - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží - charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti, popíše způsob života lidí v různých etapách historie - na konkrétních příkladech porovná minulost a současnost - konkrétním způsobem využije archiv, knihovnu, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroj pro pochopení minulosti - porovná a zhodnotí na konkrétních příkladech způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti (uvede regionální specifika) - objasní historické důvody státních svátků a významných dnů - převypráví spolužákům některou z pověstí (vázanou na nejbližší region) - stručně charakterizuje historický přínos vybraných významných osobností českých dějin	Místo, kde žijeme - vlastní zkušenosti žáků z cestování do cizích zemí - Evropa a svět – kontinenty - poloha a povrch Evropy - sousedé ČR a evropské státy - rostliny a živočichové Evropy - Evropská unie – evropský občan, cestování - co daly naše země Evropě a Evropa nám - společný „evropský dům“ Lidé kolem nás - základní globální problémy – sociální, konzumní společnost, přírodní prostředí - rozpočet, příjmy a výdaje, způsoby placení, banka, půjčky, úspory, reklamace Lidé a čas - orientace v čase a časový řád, určování času - dějiny jako časový sled událostí - kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období - proměny způsobu života v našem regionu - bydlení, předměty denní potřeby v historickém vývoji - regionální památky – péče o památky - lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti – minulost kraje, předků, domov, vlast, rodný kraj - Staré pověsti české - nejstarší osídlení naší vlasti – Keltové na území - život ve městech a na zámcích - Jan Hus, Karel IV. a jeho vliv na místní region, Jan Žižka - První světová válka, vznik československého státu, Československá republika	OVO: 1.6, 1.8, 2.7 3.5, 3.7, 3.8 U: 1.7, 1.8, 2.5, 2.6 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 VMEGS č. 16.-18. MKV č. 19.-23.

	- komunistická vláda a „sametová revoluce“	
--	--	--

5.5 HUDEBNÍ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.5.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV Umění a kultura. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních sálů a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na: **Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti a Poslechové činnosti.**

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

5.5.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 5. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 5 hodin). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelském rozhodnutí.

Výuka hudební výchovy probíhá v kmenových třídách a jiných vhodných prostorách školy. Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému muzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními, a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

5.5.1.3 Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Budování pozitivního vztahu k hudbě a dalším druhům umění
- Aktivní zapojení do hudebně-pohybových aktivit (muzicírování, zpěv, tanec...)
- Rozvoj muzikálních schopností
- Rozšíření obzorů v oblasti hudby a tance
- Osvojení základů hudební terminologie a základních znalostí z oblasti hudby
- Seznámení s profesemi, které vyžadují znalosti a dovednosti z oblasti hudby a tance

5.5.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustředujeme na **klíčové kompetence sociální a personální**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

- Zařazujeme do výuky zpěv, tanec a hraní na hudební nástroje, a to i v jiných vyučovacích předmětech
- Vedeme žáky k poslechu hudby a hlubšímu zájmu o hudbu a tanec
- Zařazujeme do výuky diskuse o hudbě, kterou žáci poslouchají
- Seznamujeme žáky s hudbou a tanci, které neznají, a rozšiřujeme tak jejich zkušenosti

- Budujeme neohrožující a pozitivní klima
- Vytváříme tvůrčí a inspirativní prostředí
- Realizujeme se žáky představení s hudebními a tanečními výstupy
- Představujeme žákům povolání, která souvisejí s hudbou, tancem, sluchem a pohybem
- Seznamujeme žáky s významnými hudebními skladateli, interprety a jejich dílem
- Zařazujeme do výuky hry orientované na rozvoj sluchu, rytmu a pohybu

5.5.1.5. Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Hudební výchova

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

- 1.1 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- 1.2 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- 1.3 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- 1.4 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- 1.5 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- 1.6 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

- 1.7 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- 1.8 orientuje se v zápisu jednoduché písničky či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
- 1.9 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- 1.10 rozpozná hudební formu jednoduché písničky či skladby
- 1.11 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- 1.12 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- 1.13 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo (U)

1. VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- 1.1 pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- 1.2 hudební rytmus - realizace písničky ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- 1.3 dvojhlas a vícehlas - prodleha, kánon, lidový dvojhlas apod.
- 1.4 intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5.stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- 1.5 grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu písničky, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce

2. INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

2.1 hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů (Orffův instrumentář), zobcových fléten, keyboardů apod.

2.2 rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednoduchá písňová forma (a - b)

2.3 grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby (její části - motivku, tématu apod.), záznam melodie a její reprodukce, využití notačních programů

3. HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

3.1 taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance

3.2 pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků

3.3 orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

4. POSLECHOVÉ ČINNOSTI

4.1 kvality tónů - délka, síla, barva, výška

4.2 vztahy mezi tóny - souzvuk, akord

4.3 hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu

4.4 hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj

4.5 hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.

4.6 hudební formy - rondo, malá písňová forma, variace, velká písňová forma

4.7 interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

5.5.1.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 1. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	VAZBY, PT
Žák: - osvojí si 10 nových písní, projevuje zájem o zpěv a hudební činnosti – uvolněně, intonačně a rytmicky správně zpívá ve sboru, ve skupině, sólo (dobrovolně), texty písní zná z paměti - správně tvoří hlavový tón, zpívá s oporou bránice - při zpěvu správně otevírá ústa, dovede zazpívat brumendo a na neurčitý vokál, při zpěvu netísí hrudník - dodržuje zásady hlasové hygieny - zopakuje zpívané nebo hrané rytmicko-melodické motivy - melodizuje jednoduché texty (jména, říkadla) - zpívá ve skupině s oporou melodického nástroje nebo učitelova zpěvu (později i harmonického doprovodu) - technicky správně používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře - správně zvolí improvizovaný nástroj podle charakteru doprovázené písně nebo tance a použije je rytmicky vhodně - podle svých možností předvede hru na triangel, zvonkohru, a některé tradiční hudební nástroje - zapojí se alespoň do dvou hudebně pohybových her - doprovází zpěv nebo pohyb tleskáním, pleskáním, luskáním, podupy	Vokální činnosti, nácvik písní - osvojování nových písní - správné tvoření tónu - správná výslovnost (otevírání úst, brumendo, neurčitý vokál) - uvolňovací cviky - zásady hlasové hygieny - intonační a rytmických schopností - sjednocení hlasového rozsahu (c1-a1) - zpěv sboru nebo skupiny s oporou učitelova hlasu nebo melodického nástroje - harmonický doprovod k dobře zvládnutému zpěvu Instrumentální činnost - jednoduché nástroje Orffova instrumentáře - improvizované hudební nástroje k doprovodu zpěvu nebo pohybu - melodický doprovod Hudebně pohybové činnosti - hudebně pohybové hry - prvky hry na tělo do rytmu nebo jako doprovod	OVO: 1, 3, 5 U: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7 OVO: 2 U: 2.1, 2.2, 2.4 -Orffův instrumentář - improvizované nástroje (vařečky, dřívka, destičky, chrastidla, klíče ... - obrázky hudebních nástrojů (video, magnetofon, nahrávky OVO: 4 U: 2.4, 3.1, 3.4 - magnetofon, nahrávky OSV č. 5

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 1. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	VAZBY, PT
Žák: - pochoduje na počítání, se zpěvem a podle hudby - rozlišuje hudbu mírnou a ráznou - individuálně nebo ve skupině předvede různé druhy chůze s hudebním doprovodem - používá ve správných souvislostech pojmy rychle a pomalu, potichu a nahlas, vysoké a hluboké tóny, stoupavá a klesavá melodie - předvede pokus o „balet“ a „tanec“ na populární hudbu - dovede v klidu vyslechnout krátkou ukázkou symfonické hudby, kytary; v koncertním i folkovém provedení - rozlišuje hlasy a zvuky kolem sebe, zvuk a tón, mluvu a zpěv, hlas mužský, ženský, dětský, zpěv sólisty a sboru, píseň a nástrojovou skladbu - podle zvuku a tvaru pozná nejznámější hudební nástroje - píše noty celé správného tvaru na linkách a v mezerách - pozná notu celou, taktovou čáru a houslový klíč - pochod, pochod se zpěvem - ukolébavka - různé druhy chůze s hudebním doprovodem - pohybové reakce na hudbu - improvizovaný pohyb na poslouchanou hudbu	Poslechové činnosti - poslech hudebních skladeb různých žánrů - výchova k toleranci různých žánrů - fanfáry, ukolébavky, hymna ČR - rozlišování tónů, zvuků, zpěvních hlasů, vokální a nástrojové hudby - nejznámější hudební nástroje - seznámení s pojmy z hudební nauky - nota celá, psaní do notové osnovy - notová osnova - první seznámení s houslovým klíčem	VAZBY, PT OVO: 4, 5 U: 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 přesah – Tv OVO: 5, 6 U: 4.3, 4.7 OVO: 5, 6 U: 4.3 OVO: 3 U: 1.3 - tabule s notovou osnovou - pracovní listy

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 2. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	VAZBY,PT
Žák: - zazpívá z paměti alespoň 5 písní, pokusí se zazpívat kánon - dle individuálních možností čistě a rytmicky správně zpívá s doprovodem i bez doprovodu (měkké nasazení, vyrovnávání vokálů, hlavový tón, opora bránice) - při zpěvu správně dýchá - vysvětlí význam rozezpívání (prakticky uplatňuje) - zazpívá vzestupnou a sestupnou řadu - melodizuje texty, aplikuje hudební dialog, při zpěvu reaguje na předeheru, mezihru, dohru - reaguje na dirigenta (dynamika, tempo) - při zpěvu sleduje obrys melodie v notovém záznamu - vytleská rytmus textů se čtvrtovými a osminovými hodnotami - vhodně použije dětský instrumentář a improvizované nástroje jako vlastní doprovod k rytmizaci textu, sborové recitaci, vlastnímu zpěvu - aktivně se zapojí do 3 hudebně pohybových her - ovládá prvky hry na tělo a doprovází tímto způsobem zpěv svůj nebo spolužáků - dokáže pohybem vyjádřit výraz a náladu hudby - zvládá jednoduchý taneční pohyb ve dvojici - zatančí mazurku a kvapík	Vokální činnosti, nácvik písní - osvojování nových písní, kánon - zpěv sólo, skupiny, sboru; správná artikulace, vyrovnávání vokálů, měkké nasazení, hlavový tón, opora bránice - pěvecké dýchání, hlasová hygiena - sjednocování hlasového rozsahu c1 – h1 - funkce rozezpívání, praktické provádění rozezpívání - ozvěna, vzestupná a sestupná řada na různé texty, trojzvuk - hudební dialog, doplňování dvoutakt. motivu na čtyřtaktovou frázi, melodizace textu, dynamika, tempo, reakce na dirigenta - stoupání a klesání melodie Instrumentální činnost - rytmická cvičení, rytmizace textů - práce s dětským instrumentářem a improvizovanými nástroji - melodický doprovod Hudebně pohybové činnosti - práce nejméně se 3 hudebně pohybovými hrami - hra na tělo, vzestupná a sestupná řada - pohybové vyjádření hudebního výrazu a nálady (tempo, dynamika) - prvky tanečního pohybu držení ve dvojici, chůze ve 3/4 taktu - mazurka, kvapík	OVO: 1, 3 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5,

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 2. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	VAZBY,PT
Žák: - dokáže v klidu vyslechnout krátké hudební ukázky různých žánrů - zdůvodní nutnost tolerance v hudbě i jiných oblastech života - vyslechne hru na trubku, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytaru, velký a malý buben, při poslechu rozliší tyto hudební nástroje - vysvětlí rozdíl ve stavbě hudebních nástrojů - při zpěvu se řídí dynamickými značkami - pozná a napíše houslový klíč - umí číst a psát noty podle hodnot, noty požadovaných hodnot dokáže vyhledat v zápisu - slovně charakterizuje podobu not	Poslechové činnosti - práce s nejméně 4 poslechovými skladbami - lidová píseň a píseň vytvořená skladatelem; písně pro děti, populární písně pro děti - poslech dětského sboru s doprovodem - ukázka práce dirigenta - tolerance k různým hudebním žánrům - dalšími hudební nástroje, jejich pozorování a poslech (trubka, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytara, velký a malý buben) Seznámení s pojmy z hudební nauky - dynamické značky, repetice - houslový klíč; noty půlové, čtvrtové, osminové; grafické ztvárnění těchto hodnot (koláč); notová řada a její graf, ztvárnění (schody, klávesnice); kvintakord - vzestupná, sestupná, lomená melodie	VAZBY,PT OVO: 5, 6 U: 4.6, 4.7 - video, magnetofon, nahrávky OVO: 3, 5 U: 1.3, 4.2 - notový sešit - tabule s notovou osnovou

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 3. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	VAZBY,PT
Žák: - zazpívá nejméně 5 písní z paměti, rozlišuje tónorod - předvede správné rozezpívání (jako rozcvičku a ke zvyšování hlasového rozsahu) a dodržuje pravidla hlasové hygieny - aplikuje další prvky pěvecké techniky (nádechy, frázování, měkké nasazení) - při zpěvu sleduje obrys melodie v notovém záznamu - zapojuje se do vokální hry s doplňováním a obměňováním čtyřtaktové fráze - zazpívá ve skupině kánon - reaguje na gesta dirigenta - orientuje se ve složitější rytmicizaci a melodizaci textů - zapojuje se do instrumentální hry s doplňováním a obměňováním čtyřtaktové fráze - rytmicky doprovází zpěv svůj nebo svých spolužáků - doplňuje zpěv spolužáků dvoutaktovou meziherou - dovede se zapojit do 3 hudebně pohybových her - pohybově vyjádří charakter melodie, tempo, dynamiku a citový prožitek hudby - zkouší tančit polku, sousedskou, menuet, polonézu, tvoří pohybové kreace na rock - taktuje 2/4 a 3/4 takt, i jinak umí vyjádřit lehké a těžké doby - v klidu sleduje kratší symfonické nebo nástrojové skladby - rozliší hru na violoncello, akordeon, lesní roh, tubu, cembalo, syntetizátor, činely - rozliší hudbu podle její společenské funkce - napíše, čte, vyhledá a označí pomlku (celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou) - správně do osnovy napíše houslový klíč - rozezná a pojmenuje noty c1-a1	Vokální činnosti, nácvik písní - práce s písněmi v dur i v moll - rozezpívání, hlasová hygiena - další pěvecké techniky (nádechy, frázování, měkké nasazení, pauza) - melodie postupující v krocích a skocích, melodie lomená - motiv, předvětí, závětí - průprava k dvojhlasu, kánon - změny tempa a dynamiky - rytmicizace a melodizace v 2/4, 3/4, a 4/4 taktu Instrumentální činnosti - instrumentální hra s doplňováním a obměňováním čtyřtaktové fráze - rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu s využitím hodnot půlových, čtvrtových, osminových - hra dvoutaktových meziher Hudebně pohybové činnosti - práce s nejméně 3 hudebně pohybovými hrami - taneční kroky; třídobá chůze v kruhu, dvoudobá chůze v průpletu, přísuvný krok - tance starší i moderní (tanec ve dvojicích) - taktování, vyjádření lehkých a těžkých dob Poslechové činnosti - Práce s nejméně 4 poslechovými skladbami (drobné skladby B. Smetany a A. Dvořáka) - Epizody ze života skladatelů poslouchané hudby - Hudební nástroje: violoncello, akordeon, lesní roh, tuba, cembalo, syntetizátor, činely (podoba, zvuk) - Hudba k zábavě, slavnostní hudba, hudba k tanci (dříve a dnes) Seznámení s pojmy z hudební nauky - Pomlky, Houslový klíč, Posuvky, Noty c1 – a1, 4/4 takt	OVO: 1, 3, 5 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7 OVO: 2, 3 U: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 - Orffův instrumentál a improvizované hudební nástroje OVO: 4, 6 U: 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 - magnetofon, video, nahrávky OVO: 3, 5, 6 U: 4.6, 4.7 - magnetofon, video, nahrávky OVO: 3, 5, 6 U: 4.6, 4.7 - magnetofon, video, nahrávky

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 4. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	VAZBY, PT
Žák: - zazpívá ve sboru alespoň 10 nových písní, alespoň 5 písní zná z paměti a zazpívá je ve skupině nebo sólo - ve sboru z paměti zazpívá hymnu ČR, uvede základní údaje o její historii - zazpívá staccato, legato, naváže tóny; přetransponuje slyšené hluboké nebo vysoké tóny do zpěvní polohy - zapojí se do hudební hry s tónovou řadou - dle individuálních dispozic intonuje půltóny - rozpozná předvěti a závěti, vytvoří je - zazpívá durovou stupnici na vokály (nebo C dur na jména not) - provede melodizaci a rytimizaci textů, obmění hudební modely - předvede správnou orientaci v notovém záznamu a jeho sledování při zpěvu - technicky správně a rytmicky vhodně použije jednoduché nástroje Orffova instrumentáře - zapojí se nejméně do 4 hudebně pohybových her nebo tanců - improvizuje při tanci - pohybem vyjádří výraz a náladu hudby - izolovaně i při tanci předvede krok poskočný, cvalový a krok se zhoupnutím ve 3/4 taktu - správně taktuje k hudební produkci na 2 a 3 doby	Vokální činnosti, nácvik písní - práce s minimálně 10 písněmi v dur i v moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) - hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie - sjednocování rozsahu c1 – d2, transpozice do zpěvní polohy - prvky pěvecké techniky (staccato, legato, vázání) - prodlužování výdechu - osminová řada dur - šestitónová řada moll - půltóny a celé tóny - melodizace a rytimizace textů, obměňování modelů - orientace v notovém záznamu Instrumentální činnosti - hra na jednoduché Orffovy nástroje - přehrání melodie jednoduchých lidových písní - doprovod T a D - čtyřtaktová předehra, mezihra, dohra Hudebně pohybové činnosti - práce s nejméně 4 hudebně pohybovými hrami nebo tanci - tance - např.: pilky, hulán, sousedská, polka, menuet, mazurka, figury populární taneční hudby (nebo alespoň prvky těchto tanců) - taneční kroky (poskočný, cvalový, kroky se zhoupnutím) - taneční improvizace - hra na tělo - taktování na 2 a 3 doby	OVO: 1, 3 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7 OVO: 2, 3 U: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 OVO: 4, 6 U: 3.1, 3.4

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 4. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	VAZBY,PT
Žák: - v klidu, ale pozorně vyslechne krátké symfonické, komorní či nástrojové koncertní skladby. Projevuje svou toleranci k různým hudebním žánrům - předvede správný výraz zpěvu písně lyrické, žertovné, hymnické - rozezná zpěvní hlasy a druhy pěveckých sborů - rozpozná dílovost v malých hudebních formách - zazpívá z paměti hymnu ČR, vysvětlí, jak se při hymně chovat (a chová se tak) - uvede základní informace o významu skladatelů poslouchané hudby - podle zvuku i tvaru pozná pikolu, příčnou flétnu, hoboj, fagot, tubu, saxofon - rozliší durovou a mollovou hudební ukázkou (vokální i instrumentální) - napíše správně výškově noty h – d2, najde je v notovém záznamu, čte noty - správně píše posuvky, pojmenuje je - používá správných tvarů notového písma - vysvětlí, co je stupnice, napíše ji a zazpívá - vyjmenuje tóny stupnice C dur	Poslechové činnosti - práce s nejméně 8 poslechovými skladbami (Smetana, Dvořák, Janáček, Mozart ...) - pochod, polka, valčík, menuet, rondo, výběr z Lašských tanců - vánoční hudba (koledy, vánoční písně, pastorela, populární vánoční hudba) - zpěvní hlasy a druhy pěveckých sborů - rozlišení melodie a doprovodu - dílovost v hudbě (dvojdlílnost, trojdlílnost, malá hudební forma) - hymna ČR a základní informace o jejím vzniku, chování při hymnách - epizody ze života hudebních skladatelů poslouchané hudby - seznámení s hudebními nástroji: pikola, příčná flétna, hoboj, fagot, tuba, saxofon - odlišování durového a mollového tónorodu Seznámení s pojmy z hudební nauky - noty h – h1, c2, d2 - pomocné linky - předznamenání (obecně) - procvičování notového písma - psaní posuvek - noty s tečkou, skupiny not osminových - noty na pomocných linkách - stupnice (obecně), stupnice C dur	OVO: 6 U: 4.3, 4.5, 4.6, 4.7 OVO: 3 U: 1.3

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 5. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	VAZBY, PT
Žák: - zazpívá ve sboru alespoň 10 nových písní, alespoň 5 písní zná z paměti. Zazpívá také ve skupině nebo sólo - ve sboru z paměti zazpívá hymnu ČR, uvede základní údaje o jejím vzniku, správně se chová při hymně - uvědoměle použije vokální dovednosti získané v nižších ročnících (samostatně, s připomínkou učitele) - pokusí se o dvojhlas, trojhlas a polyfonní zpěv - zazpívá stupnici a kvintakord dur a moll - technicky správně a rytmicky vhodně použije jednoduché nástroje Orffova instrumentáře podle notového (nebo grafického) záznamu Vokální činnosti, nácvik písní - práce s minimálně 10 písněmi v dur i v moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) - hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie, chování při hymně - další pěvecké techniky (scat, falset apod.) - upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících - střídavý dech - sjednocování hlasového rozsahu h – d2 - počátky dvojhlasu, příprava trojhlasu, trojhlasový kánon, pokus o polyfonní zpěv - synkopa, triola - stupnice a kvintakord dur a moll - rytmická cvičení	Instrumentální činnosti - doprovod pomocí Orffových nástrojů - upevňování získaných dovedností z nižších ročníků - hra doprovodů podle notového záznamu, improvizace doprovodu T a D, pokus o užívání S Hudebně pohybové činnosti - práce s nejméně 4 hudebně pohybovými hrami nebo tanci - kultivované pohyby odvozené z rytmické složky populární hudby, regionální lidový tanec, „jazzový“ společenský tanec (charleston, twist, jive), mateník, polka, valčík, mazurka - procvičování pohybových prvků z nižších ročníků - taktování na 4 doby	OVO: 1, 2, 3, 5 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7 OVO: 2 U: 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.6 OVO: 2, 4, 6 U: 1.4, 1.7, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 5. ročník		
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Vazby, PT
Žák: - v klidu, ale aktivně vyslechne krátké symfonické, komorní nebo nástrojové koncertní skladby - poslechem i pohledem rozpozná harfu, varhany i další hudební nástroje (z nižších ročníků) - je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje - vysvětlí skladatelský význam uvedených skladatelů (hudebních skupin) - vysvětlí princip variace a dříve probíraných forem - čte a píše noty v rozsahu c1 – g2 (i noty s posuvkami) v houslovém klíči - vysvětlí značky, zkratky a cizí slova běžně používané v notových zápisech z 1. – 5. ročníku, reaguje na ně při hudební produkci - použije notové písmo v žádoucích tvarech - realizuje jednoduché rytmické cvičení nebo část notového zápisu (nebo alespoň předvede rytmus říkadla nebo jednoduchého textu) - zachytí rytmus a melodii notovým záznamem	Poslechové činnosti - práce s nejméně 8 poslechovými skladbami v dur i v moll - rozlišování hudby polyfonní a homofonní (vokální i instrumentální) - další hudební nástroje (harfa, varhany) - lidové kapely, rocková kapela, symfonický a velký jazzový orchestr - hudba v chrámu, na zámku, v koncertní síni a k tanci (dříve a dnes) - poslech: lidové kapely, menuet, swingová hudba 30. let, rocková hudba 60. let - významní skladatelé (hudební skupiny) a jejich tvorba (poslech, epizody ze života) - J. S. Bach, Mozart, Janáček, Novák, Beethoven (příp. další – Trojan, Hurník, Eben, Beatles, Presley, Ježek a V +W, Šlitr a Suchý, Olympic apod.) - princip variace Seznámení s pojmy z hudební nauky - Seznámení s oktávami pod i nad dosud používaným rozsahem - Seznámení se synkopou, triolou, stupnicemi dur i moll s jedním # a s jedním b a jejich kvintakordy - Ukázka použití posuvek při vyvození stupnic G dur a F dur - Ukázka posuvek v předznamenání - Akord - Interval obecně, jména intervalů - Notové písmo: basový klíč, nota šestnáctinová - Rytmická cvičení - Vlastní notový záznam	OVO: 6 U: 4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7

5.5.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa - poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivita vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

5.5.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávacím obsahem tématu **Rozvíjení smyslové citlivosti** jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Vzdělávacím obsahem tématu **Uplatňování subjektivity** jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Vzdělávacím obsahem tématu **Ověřování komunikačních účinků** jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2., 3. ročníku 1 hodinu týdně a ve 4., 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Ve výuce v 1. vzdělávacím období (1. až 3. ročník) převládají různé hravé činnosti a experimentování, v 2. období (4. až 5. ročník) přecházejí žáci již k uvědomělejší výtvarné práci.

Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

Jednohodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu Výtvarná výchova lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací (např. s Pracovní výchovou apod.).

5.5.2.3. Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Budování pozitivního vztahu k výtvarné a umělecké tvorbě a tvořivosti obecně
- Rozvoj tvůrčího potenciálu a představivosti
- Rozšiřování obzorů v oblasti výtvarného umění
- Aktivní zapojení do výtvarné tvorby a rukodělných prací
- Seznámení s profesemi, které vyžadují znalosti a dovednosti z oblasti výtvarného umění

5.5.2.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustředujeme na **klíčové kompetence pracovní**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

- Vedeme žáky k tomu, aby si vyzkoušeli různé výtvarné techniky, práci s různými materiály a náměty
- Rozvíjíme u žáků obraznost, jemnou motoriku, zrak a hmat
- Podněcujeme žáky k vlastní tvorbě a sebevyjádření prostřednictvím výtvarného umění
- Vedeme žáky k realizaci skupinových a individuálních výtvarných projektů
- Učíme žáky prezentovat výsledky své práce ve vizuální podobě
- Zapojujeme žáky do výzdoby tříd, školy a školních akcí
- Obklopujeme žáky kvalitními výtvarnými díly a jejich vlastními výtvary
- Seznamujeme žáky s významnými výtvarníky a jejich tvorbou
- Představujeme žákům povolání, která souvisejí s výtvarnou představivostí, zrakem a hmatem
- Vedeme žáky k tomu, aby pečovali o svůj vzhled

5.5.2.5. Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výtvarná výchova

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

1.1 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

1.2 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

1.3 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky

1.4 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

1.5 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

1.6 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)

1.7 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model

1.8 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy

1.9 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

1.10 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)

1.11 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

1.12 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Učivo (U)

1. ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

1.1 prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich

kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru

1.2 uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření

1.3 reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

2. UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

2.1 prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby

2.2 typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama

2.3 přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

3. OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

3.1 osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací

3.2 komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření

5.5.2.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 1.- 3. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
- pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, které zakládají jejich podobnost či odlišnost, jejich vztahy, pozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji - záměrně využívá a kombinuje vizuálně obrazné elementy a prostředky (barva, linie, modelování), tvůrčím způsobem experimentuje s barvami, dokáže míchat a překrývat barvy, rozezná teplé a studené, světlé a tmavé - vyjadřuje se výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání, vnímá událost různými smysly, uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání - sestaví předměty do neobvyklých souvislostí, vytvoří nové a neobvyklé předměty a souvislosti, originálním způsobem kombinuje linii, tvar, objem, barvu, texturu, objekty - zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, porovnává vlastní interpretaci s interpretací uznávanou, inspiruje se jí - ověřuje si vliv své činnosti na okolí, vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy	- pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů (tvar, objem, kvalita, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, struktura, rytmus), rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, písek, kov, kůže) - fantazijní představy, hra s barvou, plošné a prostorové vyjádření, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků - souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) a pohybu - kombinace neobvyklých předmětů, alternativní použití linie, objemu, plochy a textury k vyjádření osobního zážitku - tolerance a porovnávání, tvorba a interpretace uznávaných autorů, ilustrace dětských knih - rozdíl mezi obsahem, který sám vkládá a obsahem uznávaným v širším sociálním okruhu, vhodnost užití konkrétních obrazných znakových prostředků, instalace výstavy, vkus a nevkus v interiéru	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 U: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2., 2.3, 3.1, 3.2 OSV 1.ročník č.5

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 4.- 5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
- vědomě se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností - rozliší reálný a duchovní prostor, uplatňuje své fantazijní představy, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření, porovná poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy - uplatňuje vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - seznamuje se s možnostmi akční tvorby, používá současné technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy - tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, experimentuje s kompozičními přístupy a principy, člení, rozkládá a syntetizuje přírodní tvary v prostoru a v ploše, - využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací ve volné tvorbě a praktickém užití v lineární kompozici, uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření a pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky - samostatně odhaluje interpretační kontext vlastního i přejatého znakového vyjádření, aby byl srozumitelný pro ostatní, ověřuje si vliv svých činností na okolí (výstavy, výzdoba, kolekce)	- kombinace a proměny prvků vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru - uplatnění spontaneity, hledání nových kontextů pro uplatnění samostatně vytvořených a přejatých obrazových znaků - výrazové možnosti akční tvorby, grafika PC, fotografie, video, volba vhodných prostředků k danému námětu, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, rozlišení typů vizuálně obrazného vyjádření (hračky, objekty, ilustrace textu, volná malba, skulptura, comics, fotografie) - pozorování vzhledu a chování v různých situacích a prostředích, slovně charakterizovat hledání podnětů v reálném prostředí, pozorování projevů života až k inspiraci pro vlastní tvorbu - konkrétní projevy volného umění a užitě tvorby, architektury, plošné kompozice, práce s literaturou zaměřenou na výtvarné umění - komunikační obsah obrazových znaků samostatně vytvořených i přejatých, vhodnost užití obrazových znakových prostředků pro dosažení konkrétních účinků v komunikaci, vlastní portfolio, účast na instalaci školní výstavy, účast při přípravě kolekce	OVO: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3 EMV 4.ročník č.24

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 4. - 5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
- hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v uměleckém díle a porovnává rozdíly výtvarných děl, rozlišuje vhodnost použití obrazných - hodnotí, zdůvodňuje a obhájí svoji výtvarnou výpověď a vyjadřuje se k tvorbě ostatních, hledá v ní zdroj pro svá vlastní vizuálně obrazná vyjádření	- účinek uměleckého díla současnosti a minulosti, porovnání vlastní interpretace s všeobecně uznávanými pravidly, hledání, rozlišování a vytváření obrazných znakových prostředků pro vyjádření jak statického, tak dynamického chápání reality, - uspořádání objektů do celků (výraznost, velikost, vzájemné postavení), hledisko vnímání a motivace přístupů k vizuálně obrazným vyjádřením (vizuální, baltické, statické, dynamické, fantazijní, založené na smyslovém vnímání) - nové kontexty pro uplatnění samostatně vytvořených i přejatých obrazových znaků, výtvarná výpověď hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních, tolerance k rozdílným způsobům výtvarných vyjádření, komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření, proměny komunikačního obsahu	OVO: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3

5.6 TĚLESNÁ VÝCHOVA, SPORTOVNÍ VÝCHOVA

5.6.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

5.6.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S ohledem na poměrně značnou rozdílnost fyziologického i mentálního vývoje jednotlivých žáků v ročníku a na velmi různou úroveň jejich pohybových schopností a dovedností, je výuka vyučovacího předmětu Tělesná výchova sice členěna do dvou základních, na sebe navazujících etap, ty se však značně prolínají.

Na 1. stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje jako povinný předmět v základní 2 hodinovou dotaci týdně pro všechny žáky. Do výuky Tělesné výchovy na 1. stupni (ve 2. a 3. ročníku) je zařazen plavecký výcvik, který je zajištěn "smluvně" s plaveckou školou.

5.6.1.3. Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Budování pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám a sportu
- Zvyšování tělesné zdatnosti a obratnosti
- Rozvoj pohybových dovedností
- Důraz na fair-play a dodržování pravidel
- Péče o vlastní zdraví
- Seznámení s profesemi, které vyžadují znalosti a dovednosti z oblasti tělesné výchovy

5.6.1.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustředujeme na **klíčové kompetence sociální a personální**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**.

- Zařazujeme do výuky pohybové a sportovní aktivity, a to i v jiných předmětech (relaxace)
- Nezaměřujeme se na absolutní výkon a porovnávání žáků mezi sebou, ale na individuální pokrok a relativní zlepšení oproti minulosti
- Vedeme žáky k dodržování pravidel sportovních aktivit a fair-play
- Seznamujeme žáky s významnými sportovci a tím, co je přivedlo k úspěchu
- Věnujeme se novým sportům, které žáci neznají, a rozšiřujeme jejich obzory v této oblasti
- Zaměřujeme se na kolektivní i individuální sporty
- Zařazujeme do výuky pohybové hry a soutěže, v nichž může zvítězit a zažít úspěch každý
- Vedeme žáky k péči o své zdraví – zdravá výživa, pitný režim, cvičení, bezpečné chování, protidrogová prevence, prevence úrazů, aktivní odpočinek...
- Učíme žáky, jak se zachovat v krizových situacích, jak zvládat stres a jak poskytovat první pomoc
- Představujeme žákům povolání, která souvisejí s tělesnou aktivitou, sportem a péčí o zdraví

5.6.1.5. Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Tělesná výchova

Očekávané výstupy (OVO)- 1. období

žák

- 1.1 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- 1.2 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- 1.3 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- 1.4 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- 1.5 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 1.6 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- 1.7 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- 1.8 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- 1.9 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- 1.10 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- 1.11 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- 1.12 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- 1.13 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy
- 1.14 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- 1.15 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Učivo (U)

1. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- 1.1 význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- 1.2 příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- 1.3 zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- 1.4 rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- 1.5 hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- 1.6 bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

2. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- 2.1 pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- 2.2 základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
- 2.3 rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- 2.4 průpravné úpoly - přetahy a přetlaky
- 2.5 základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem

2.6 základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů

2.7 turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody

2.8 plavání - (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu

2.9 lyžování, bruslení (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích

2.10 další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

3. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

3.1 komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály

3.2 organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí

3.3 zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly

3.4 pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží

3.5 měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy

3.6 zdroje informací o pohybových činnostech

5.6.1.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova

TĚLESNÁ VÝCHOVA 1.- 3. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách - zvládá aktivně základní osvojované pojmy související s během, skokem do dálky a hodem míčkem - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele - zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem z chůze i z rozběhu - zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čára), vydat pokyny pro start - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	ATLETIKA Základní pojmy - základní disciplíny, části běžecké dráhy skokanských sektorů, pomůcky pro měření výkonů, úpravu doskočiště - základy bezpečnosti při atletických činnostech, vhodné oblečení - startovní povely - základy techniky běhů, skoků a hodů Běh - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - běžecká abeceda - nízký start na povel, polovysoký start - rychlý běh do 60 m - vytrvalostní běh v terénu až do 15 minut (dle výkonností žáků) Skok - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - skok do dálky s rozběhem (odraz z pásma širokého 50 cm z 3 až 4 dvojkroků) Hod - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem z chůze (postupné spojení s rozběhem) - hod míčkem s rozběhem - spojení rozběhu s odhodem	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5
Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytmizaci za pomoci učitele je dodržuje - aktivně se zapojuje do pohybových činností - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) - zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty atd.) - správně provede kotoul vpřed a vzad	GYMNASTIKA Základní pojmy - základní cvičební polohy, postoje a pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náradí a náčiní (aktivně) - základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení, vhodné oblečení - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. (s širším spektrem náčiní) Akrobacie - kotoul vpřed a kotoul vzad	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 U: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3

TĚLESNÁ VÝCHOVA 1.- 3. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá základy estetického držení těla - zvládá základy estetického pohybu těla a jeho částí - snaží se reagovat na hezký i nezládnutý pohyb - zvládá základy tance založené na chůzi, běhu, klusu, na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit - zvládá minimálně 10 pohybových her a zná jejich zaměření - snaží se samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her	Přeskok - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - přeskok 2-4 dílů z odrazem z trampolíny - roznožka přes kozu naššíř odrazem z trampolíny Lavička (kladina) - chůze bez pomoci (různé obměny chůze) Šplh na tyči - šplh do výšky 4 metrů bez dopomoci RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA Základní pojmy - základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh, obměny tempa a rytmu - tvořivé vyjádření rytmu pohybem - základní tance založené na taneční chůzi a běhu (klusu) - základní tance založené na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném (seznámení s 2/4 a 3/4 tanečním krokem) - bezpečnost při gymnastických činnostech POHYBOVÉ HRY Základní pojmy - související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - bezpečnost při různých druzích her	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2 OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 U: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.10, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4

TĚLESNÁ VÝCHOVA 1.- 3. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim zabránit - zvládá základní pojmy osvojovaných činností - zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel - zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele) - jedná v duchu fair play za pomoci učitele dodržuje pravidla soutěží	SPORTOVNÍ HRY: Základní pojmy - základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) související s osvojovanou činností - základní označení a vybavení hřišť - vhodné oblečení a obutí pro sportovní hry Vlastní nácvik - přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, strčením) - chytání míče jednoruč a obouruč - vedení míče driblingem - střelba jednoruč a obouruč na koš (z místa i v pohybu, vyvolenou rukou) - pohyb s míčem a bez míče, zastavení - průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minibasketbal) ÚPOLY - přetahy a přetlaky PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ - zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení atd. PLAVÁNÍ - Základní plavecký výcvik	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.6 U: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 2.6, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6 OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 U: 1.4, 1.5, 1.6, 2.4, 3.1, 3.2 OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, U.: 2.8

TĚLESNÁ VÝCHOVA 4.- 5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách - zvládá aktivně osvojované pojmy - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele - zvládá aktivně techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá aktivně základní techniky běhů, skoků, hodů - zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čáru) a vydat povely pro start - dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími výsledky - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	ATLETIKA Základní pojmy - základní disciplíny, části běžecké dráhy, skokanského sektoru, pomůcky pro měření výkonů, úpravu doskočiště - základní techniky běhů, skoků, hodů - startovní povely - základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů Běh - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - běžecká abeceda - nízký start (na povel) „polovysoký start“ - rychlý běh na 60 m - vytrvalostní běh v terénu 12-15 min. (dle výkonnosti žáků) Skok - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - skok do dálky s rozběhem (odraz z pásma širokého 50 cm- postupně z 5 až 7 dvojkroků) - skok do dálky s rozběhem- postupně odraz z břevna - základy rozměření rozběhu	OVO: 1.6, 1.9, 1.10, 1.11, 1.13, 1.14 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5

TĚLESNÁ VÝCHOVA 4.-5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - uplatňuje základy pravidel bezpečnosti - zvládá základní pojmy aktivně - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá poskytnout základní pomoc a záchranu pro cvičení - zvládá kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s pomocí - zvládá základy gymnastického odrazu z můstku - zvládá roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky - zvládá chůzi na lavičce bez pomoci - zvládá základy šplhu - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	Hod - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem s rozběhem - spojení rozběhu s odhodem GYMNASTIKA Základní pojmy - základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně) - základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů Akrobacie - kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace - průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - stoj na rukou s pomocí Přeskok - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - skrčka přes kozu (bednu) našší odrazem z trampolíny (můstku) - roznožka přes kozu našší odrazem z trampolíny (můstku)	OVO: 1.6, 1.9, 1.10, 1.12, 1.14 U: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3

TĚLESNÁ VÝCHOVA 4.-5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - snaží se samostatně o estetické držení těla - zvládá pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní - reaguje na hezký i nezvládnutý pohyb (projevuje radost z hezky zvládnutého pohybu) - zvládá základy estetického pohybu a jeho částí i s obměnami - zvládá základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, základy cvičení s náčiním	Lavička (kladina) - chůze bez pomoci s různými obměnami Šplh na tyči - šplh do výšky 4 m RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA Základní pojmy - základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie) - základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách - změny poloh, obměny tempa rytmu - základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném (základní taneční krok 2/4 a 3/4) - základy cvičení s náčiním (šátek, míč, švihadlo) při hudebním doprovodu	OVO: 1.6, 1.9, 1.10, 1.12 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.2, 2.3, 3.1, 3.3

TĚLESNÁ VÝCHOVA 4.-5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
Žák: - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit - zvládá minimálně 10-20 pohybových her a ví jaké je jejich zaměření - dovede samostatně vytvářet pohybové hry, vyhledávat varianty známých her - dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji - uplatňuje pravidla bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách	POHYBOVÉ HRY Základní pojmy - souvisejí s funkcemi her, pravidla a používaným náčiním - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - využití netradičního náčiní SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy - osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře „Pravidla zjednodušených sportovních her - základní organizace utkání: losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání - vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry Vlastní nácvik - přihrávka jednoruč a obouruč - chytání míče jednoruč a obouruč,	OVO: 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13 U: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.10, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 OVO: 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.13, 1.14 U: 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 2.6, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.6

TĚLESNÁ VÝCHOVA 4.-5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
- zvládá základní pojmy osvojovaných činností - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování - zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal) - zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkáních podle zjednodušených pravidel - reaguje na hráčské funkce v družstvu a dodržuje v utkání (za pomoci učitele), uplatňuje zásady fair play jednání ve hře - dohodne na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji	- vedení míče (driblingem, nohou) - střelba na koš, střelba na branku - z místa i z pohybu, vyvolanou rukou, nohou - pohyb s míčem a bez míče, zastavení - průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal) - udržet míč pod kontrolou družstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu ÚPOLY V rámci témat „Pohybové hry“ Průpravná, kondiční cvičení“ je možné zařazovat cvičení z celé škály průpravných úpolů a zdůrazňovat význam vhodné aktivní obrany a přípravy na ni. PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ PLAVÁNÍ LYŽOVÁNÍ, BRUSLENÍ TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ <i>(Zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení atd.)</i>	OVO: 1.6, 1.9, 1.10, 1.11, 1.13 U: 1.4, 1.5, 1.6, 2.4, 3.1, 3.2 OVO: 1.6, 1.7, 1.9, 1.10 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 3.1 U: 3.8 U: 2.9 U: 2.7

5.7 PRACOVNÍ ČINNOSTI

5.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protíváhou.

5.7.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pracovní činnosti obsahují rozpracované konkretizované výstupy a učivo ze všech tematických okruhů vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP ZV (na 1. stupni: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní činnosti žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce. To pro ně může být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zaměření.

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je povinný předmět, který se vyučuje v 1. až 5. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 5 hodin). Jednohodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu Pracovní výchova lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací (např. s Výtvarnou výchovou apod.).

Výuka probíhá z části v odborných učebnách školy (školní dílna, výtvarná dílna, odborná učebna výpočetní techniky), na školním pozemku, v nejbližším okolí školy a formou exkurzí.

5.7.3 Hlavní cíle vyučovacího předmětu

- Budování pozitivního vztahu k manuální i intelektuální práci a jejich výsledkům
- Rozvoj zručnosti, pracovních návyků a pracovitosti
- Rozvoj schopnosti plánovat a realizovat plán v praxi
- Seznamování žáků s různými profesemi
- Aktivní trávení volného času

5.7.4. Výchovné a vzdělávací strategie

V tomto vyučovacím předmětu se soustředíme na **klíčové kompetence pracovní**. K rozvíjení klíčových kompetencí používáme výchovné a vzdělávací strategie, které jsou v souladu s cílovým zaměřením vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**.

- Vedeme žáky k manuální i duševní práci
- Poznáváme se žáky, jak se vyrábějí věci, které používají
- Zkoušíme se žáky vyrábět různé předměty
- Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti práce
- Zveme do výuky představitele různých povolání (zejména rodiče žáků), nebo je navštěvujeme v jejich pracovním prostředí (exkurze) – pokládáme jim otázky a diskutujeme s nimi
- Vedeme žáky k přemýšlení o vlastní budoucnosti včetně budoucího povolání – co budou muset umět, aby ho mohli kvalitně vykonávat
- Vedeme žáky k tomu, aby dokončovali začatou práci a snažili se ji dovést k úspěšnému výsledku
- Vedeme žáky k pracovitosti, pečlivosti a vytrvalosti – oceňujeme píli a snahu

- Vedeme žáky k tomu, aby trávili aktivně i svůj volný čas
- Seznamujeme žáky s důležitostí vzdělání pro jejich budoucí uplatnění

5.7.5. Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Člověk a svět práce

1. PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

- 1.1 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- 1.2 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

- 1.3 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- 1.4 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- 1.5 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- 1.6 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo (U)

- 1.1 vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- 1.2 pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití
- 1.3 jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- 1.4 lidové zvyky, tradice, řemesla

2. KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

- 2.1 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

- 2.2 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- 2.3 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- 2.4 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Učivo (U)

- 2.1 stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- 2.2 práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

- 3.1 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- 3.2 pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

3.3 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

3.4 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

3.5 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

3.6 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo (U)

3.1 základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo

3.2 pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)

3.3 pěstování pokojových rostlin

3.4 rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

4. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

4.1 připraví tabuli pro jednoduché stolování

4.2 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

4.3 orientuje se v základním vybavení kuchyně

4.4 připraví samostatně jednoduchý pokrm

4.5 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

4.6 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Učivo (U)

4.1 základní vybavení kuchyně

4.2 výběr, nákup a skladování potravin

4.3 jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

4.4 technika v kuchyni - historie a význam

5.7.6. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti

PRACOVNÍ ČINNOSTI 1.- 3. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
- Rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti, předvede správné způsoby zacházení s materiálem. - Porovná vlastnosti zpracovaného materiálu - Ověří vlastnosti materiálu v praxi. - Zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností. - Rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a předvede, jak s nimi zacházet. - Popíše jednoduchý pracovní postup. - Popíše jednoduchou pracovní operaci a postup na základě vlastní zkušenosti. - Uvede způsob a použití jednoduché operace. - Napodobí předváděnou práci - Objasní prováděné pokusy a pozorování při nichž vlastní prací nebo demonstrací pozná vlastnosti různých druhů materiálů, účel pomůcek, bude nacházet vztahy mezi materiálem a nástrojem, pomůckou. - Se spolužáky ve skupině vypracuje jednoduchý záznam na nástěnnou tabuli. - Dovede organizovat práci skupiny. - Dodržuje body organizačního řádu. - Podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí vlastní výrobek. - Prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, udržuje čistotu a pořádek - Příkladně plní povinnosti služby. - Bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi. - Předvede ošetření drobného poranění. - Sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu. - Zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze.	Práce s materiály Přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty Vlastnosti materiálu, užití v praxi Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opakování Jednoduché pracovní postupy Organizace práce, technologická kázeň Grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technické informace, technologie Hygiena a bezpečnost práce Práce montážní a demonstrační Stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž	OVO: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 3.1, 3.3, 4.3

PRACOVNÍ ČINNOSTI 1.- 3. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY ,PT
- Uvede jednoduchý pracovní postup. - Bezpečně zachází s díly stavebnice. - Při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost. - Vyhotoví (dle své fantazie) jednoduché výrobky. - Podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období. - Provede jednoduché pěstitelské práce. - Předvede péči o pokojové květiny. - Vede si jednoduché kolektivní záznamy. - Pojmenuje vybrané pokojové květiny. - Připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování.	Práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem, jednoduchým programem Bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu Lidové zvyky, tradice, řemesla Pěstitelské práce Jednoduchá úprava stolu, pravidla chování	OVO: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 3.1, 3.3, 4.3

PRACOVNÍ ČINNOSTI 4.- 5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
- Předvede správné praktické činnosti s daným materiálem. - ☐ Rozliší různé materiály uvede jejich vlastnosti. - ☐ Předvede základní dovednosti práce s technickými materiály. - Bezpečně využívá a používá vlastnosti různých materiálů při složitějších pracovních činnostech. - ☐ Používá složitější pracovní nářadí a pomůcky. - Zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu. - Vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí. - ☐ Samostatně podle vlastní představy vypracuje plánek výrobku, k jeho zhotovení z volí vhodné materiály, nářadí, pomůcky, pracovní postup. vzniklé problémy vhodným způsobem samostatně vyřeší - ☐ Dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, náčrtku, nákresu, výkresu. - ☐ Při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost - ☐ Používá složitější metodickou řadu pracovního postupu. - ☐ Samostatně zaznamená dílčí pozorování a úseky při pokusech, uvede celé pracovní postupy. - Vystihne podstatu pracovního procesu.	Práce s materiály, přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie, dřevo, plasty Vlastnosti materiálu, užití v praxi Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, technologická kázeň.	OVO: 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.2, 2.3, 2.4, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4

PRACOVNÍ ČINNOSTI 4.- 5. ročník		
KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	VAZBY,PT
- Určí z jednoduchého náčrtu, výkresu velikost, délku, šířku výrobku. - Samostatně vyhledá informace o různých technologiích v dostupné literatuře. - Sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup. - Vyrobí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí. - Napodobí v jednoduché formě vybrané lidové řemeslo. - Při pracovním postupu použije kreslený návod - Provede pokusy a pozorování při nichž vlastní prací pozná vlastnosti materiálů, vlastnosti a účel nástrojů a pomůcek. - Vyřeší úspěšně pracovní problémy při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem. - Důsledně dodržuje pracovní řád a zásady bezpečné práce s nástroji, pomůckami. - Ohlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění. - Dodržuje bezpečnost a hygienu práce. - Dodržuje pořádek na pracovním místě. - Předvede práci podle slovního návodu, vzoru, fantazie. - Vyhledá informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře. - Uvede, rozliší jedovaté a nebezpečné pokojové květiny. - Provede pozorování pokojových rostlin, předvede správnou péči o pokojové květiny. - Rozliší jednoduché pěstitelské nářadí - Při pěstitelských pracích používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy. - Orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.	Grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technologie Lidové zvyky, tradice, řemesla Práce montážní a demontážní stavebnice, práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, jednoduchým programem Bezpečnostní předpisy, pracovní pomoc při úrazu Pěstitelské práce Základní vybavení kuchyně. Výběr, nákup a skladování potravin. Technika v kuchyni, historie a význam.	OVO: 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.2, 2.3, 2.4, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 U: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

6.1 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

6.1.1 Úvod do problematiky hodnocení žáků

Jak již bylo uvedeno v úvodní části ŠVP, účelem vzdělávání žáků v základní škole je vybavit žáka „klíčovými kompetencemi“. Ty představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích, jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích a jsou klíčem k úspěšnosti v celoživotním učení, v práci, zájmové činnosti i osobním životě.

Základní otázkou pro hodnocení (úspěšnosti) žáka je otázka: „Do jaké míry je žák po ukončení základního vzdělání těmito klíčovými kompetencemi vybaven?“ Pravdivá odpověď na tuto „klíčovou evaluační otázku“ je zároveň tím nejsložitějším v hodnocení nejenom úspěšnosti žáka, ale i školy, celého ŠVP a práce učitelů, a zřejmě nelze najít jednoduchý mechanismus, jak na ni spolehlivě, v „reálném čase“ v době vzdělávání v základní škole, přímo odpovědět. (Teprve další život žáka ukáže, do jaké míry se podařilo vytčených vzdělávacích cílů dosáhnout.)

6.1.2 Hodnocení a klasifikace žáka učitelem

Klíčovou roli mezi všemi evaluačními činnostmi zaujímá ve ŠVP hodnocení a klasifikace žáka učitelem. Přímo v průběhu výchovně vzdělávacího procesu (a také souhrnně za určité konkrétní vzdělávací období) poskytuje učitel žákovi nezbytnou zpětnou vazbu a pravdivý obraz o tom, s jakým úspěchem se mu daří dosahovat dílčích konkretizovaných výstupů (vedoucích ke klíčovým kompetencím).

V hodnocení žáka nedává ŠVP přednost žádné formě. Stejně jako výběr vhodných forem a metod výuky je i výběr vhodných forem a metod hodnocení žáka plně v rukou učitele. Při výběru vhodné formy hodnocení by měl vyučující vždy zvážit i její „motivační dopad“ na žáka s ohledem na jeho individuální vlohy a vlastnosti. Hodnocení žáka vychází z posouzení míry dosažených očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.

Hodnocení by mělo být pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen klasifikace). O slovním hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem rodičů. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. V případě použití slovního hodnocení jsou výsledky vzdělávání popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

6.1.3. Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků jsou součástí školního řádu zformulovaných v klasifikačním řádu školy a toto hodnocení je:

- jednoznačné
- srozumitelné
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- věcné
- všestranné

6.1.4. Klasifikační řád školy stanoví zejména:

1. zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou
2. zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

3. stupně hodnocení prospěchu v povinných a v nepovinných předmětech a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, předem stanovená kritéria
4. zásady pro používání slovního hodnocení, včetně předem stanovených kritérií
5. zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace
6. způsob získávání podkladů pro hodnocení
7. podrobnosti o komisionálních zkouškách a opravných zkouškách
8. způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
9. způsob hodnocení žáků v zájmových útvarech
10. způsob hodnocení žáků, kteří nejsou občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku
11. zásady pro udělování výchovných opatření
12. způsob hodnocení žáka při plnění povinné docházky v zahraničí nebo v zahraniční škole na území České republiky
13. způsob hodnocení žáka při plnění povinné školní docházky formou individuální výuky

Jak již bylo uvedeno výše, hlavním účelem hodnocení a klasifikace je motivovat žáka a poskytnout mu nezbytnou zpětnou vazbu. Je žádoucí, aby si kvalitní zpětnou vazbu dovedli žáci brzy vytvářet i sami, a naučili se vlastnímu kritickému sebehodnocení a hodnocení svých spolužáků. Pro tyto evaluační formy by měl vyučující (všude, kde je to jen trochu možné) vytvářet dostatečný prostor. Základem formálního hodnocení žáka je tradiční klasifikace v pětistupňové stupnici. Vyučující je při klasifikaci povinen dodržovat platné právní předpisy a vnitřní normy školy (zejména vnitřní klasifikační řád), které upravují pravidla pro klasifikaci. Souhrnné písemné slovní hodnocení může vyučující použít jen v souladu s platnými právními předpisy nebo jako (velmi vhodný) „doplňek“ ke klasifikaci.

Za neopominutelný princip hodnocení a klasifikace žáka považuje ŠVP převahu pozitivní motivace.

6.2 AUTOEVALUACE ŠKOLY A JEJÍ EVALUAČNÍ ČINNOST

Zaměření evaluace	Podmínky ke vzdělávání	Spolupráce s rodiči	Výsledky ve vzdělávání	Personální oblast	Školní klima
Cíle	Udržení stávajících podmínek pro vzdělávání	Spokojenost rodičů s prací školy Zapojení rodičů do některých aktivit školy Zkvalitnit spolupráci s MŠ a spádovou školou	Dosažení co nejlepších výsledků v rámci možnosti žáků	Odborný růst pedagogických pracovníků.	Spokojenost žáků ve škole.
Kritéria	Dostatek finančních zdrojů na udržení provozu školy	Naplněnost školy v rámci možností obce a individuálních možností rodičů žáků	Díleč a postupné zlepšování výsledků jednotlivce	Vyhledávání, účast na DVPP. Průběžné dálkové studium. Studium jazyků.	Rozvíjející se, aktivní a spokojený žák.
Nástroje	Rozhovor Pozorování Anketa	Rozhovor Dotazník Zápis	Analýza žákovských prací. Výsledky testování Kalibro. Sebehodnocení žáků. Vytváření portfolií. Hospitační a kontrolní činnost.	Pozorování, rozhovor. Sebehodnocení pedagogických pracovníků. Vytváření vlastního portfolia pg. zaměstnanců.	Pozorování Rozhovor Dotazník
Časový harmonogram	Průběžně	2x ročně rozhovor v rámci třídních schůzek 1x ročně zápis 1x za dva roky dotazník pro rodiče	Průběžně. Na konci 5. ročníku. Průběžně.	Průběžně.	Průběžně 1x za dva roky.

Postup autoevaluace:

- definování oblastí důležitých pro školu
- stanovení cílů a kritérií
- vyhodnocení nástrojů autoevaluace
- vypracování evaluační zprávy
- stanovení úkolů a opatření

Autoevaluace bude prováděna pravidelně ve dvouletém cyklu.

Neodmyslitelnou součástí každé evaluační činnosti je její vyhodnocení, které mj. zahrnuje i návrhy vhodných „korekčních“ opatření, případně i návrhy na další úpravu ŠVP.

Dodatek

Změny v ŠVP platné od 1. 9. 2019

Charakteristika ŠVP:

Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Plán pedagogické podpory (PLPP)

PLPP slouží k poskytování organizované podpory vzdělávání žáka nebo jeho zapojení do kolektivu. Je určen pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením prvního stupně. Sestavuje jej třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu ve spolupráci s výchovným poradcem.

Východiskem pro tvorbu PLPP je zmapování možných metod a forem podpory žáka. Určení vhodných pomůcek, úprava organizace výuky a hodnocení žáka, které má směřovat k posílení motivace k učení a současně musí poskytnout zdůvodněné hodnocení výsledků žáka.

Tvorbě PLPP dále předchází konzultace zainteresovaných pedagogů, výchovného poradce, zákonného zástupce nezletilého žáka a vedení školy.

S plánem je seznámen žák, zákonný zástupce nezletilého žáka a všichni vyučující žáka. PLPP má písemnou podobu a vychází ze školního vzdělávací programu (ŠVP).

Ředitelem školy pověřený koordinátor opatření stanoví termín přípravy PLPP a zajišťuje organizaci jeho přípravy, realizace a vyhodnocení v souladu s platnými termíny a předpisy.

Podpůrné opatření PLPP škola vyhodnocuje nejpozději tři měsíce od zahájení jeho poskytování. Pokud je vyhodnocen jako nedostatečně účinný pro pozitivní ovlivnění vzdělávání žáka, bude zákonnému zástupci žáka doporučena návštěva školského poradenského zařízení.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

IVP je podpůrným opatřením a dále definuje další druhy podpůrných opatření. Je určen pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením od druhého stupně. IVP navrhuje školské poradenské zařízení. Sestavuje jej třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu na žádost zákonného zástupce nezletilého žáka.

Tvorbě IVP dále předchází konzultace zainteresovaných pedagogů, výchovného poradce, zákonného zástupce nezletilého žáka a vedení školy.

IVP má písemnou podobu a vychází z ŠVP. Kritéria hodnocení žáka se nastavují s cílem umožnit žákovi dosáhnout osobního pokroku. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka a školským poradenským zařízením je dvakrát ročně vyhodnocován.

Ředitelem školy pověřený koordinátor opatření stanoví termín přípravy IVP a zajišťuje organizaci jeho přípravy, realizace a vyhodnocení v souladu s platnými termíny a předpisy.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. v aktuálním znění bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné ve školním vzdělávacím programu upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení školského poradenského zařízení.

Školní poradenské pracoviště pracuje ve složení:

Mgr. Michaela Holá, speciální pedagog

Mgr. Vlasta Humlová, metodik prevence

Mgr. Šárka Oličová Bohinová, výchovný poradce, koordinátor opatření a kontaktní osoba pro konzultace se školským poradenským zařízením

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Plán pedagogické podpory (PLPP)

PLPP slouží k poskytování organizované podpory vzdělávání žáka nadaného nebo mimořádně nadaného. Je určen pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením prvního stupně. Sestavuje jej třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu, ve kterém se projevuje mimořádné nadání žáka ve spolupráci s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.

Tvorbě PLPP dále předchází konzultace zainteresovaných pedagogů, výchovného poradce, zákonného zástupce nezletilého žáka a vedení školy. PLPP má písemnou podobu a vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP).

Ředitelem školy pověřený koordinátor opatření stanoví termín přípravy PLPP a zajišťuje organizaci jeho přípravy, realizace a vyhodnocení v souladu s platnými termíny a předpisy.

Podpůrné opatření PLPP škola vyhodnocuje nejpozději tři měsíce od zahájení jeho poskytování. Pokud je vyhodnocen jako nedostatečně účinný pro intenzivní rozvoj nadaného žáka, bude zákonnému zástupci žáka doporučena návštěva školského poradenského zařízení.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

IVP je podpůrným opatřením a dále definuje další druhy podpůrných opatření. Je určen pro žáky s přiznaným podpůrným opatřením od druhého stupně. IVP navrhuje školské poradenské zařízení. Sestavuje jej třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu, ve kterém se projevuje mimořádné nadání na žádost zákonného zástupce nezletilého žáka. IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka umožňuje obohacování učiva nad rámec předmětů a vzdělávacích oblastí ŠVP.

Tvorbě IVP dále předchází konzultace zainteresovaných pedagogů, výchovného poradce, zákonného zástupce nezletilého žáka a vedení školy.

Ředitelem školy pověřený koordinátor opatření stanoví termín přípravy IVP a zajišťuje organizaci jeho přípravy, realizace a vyhodnocení v souladu s platnými termíny a předpisy.

IVP má písemnou podobu a vychází z ŠVP. Během školního roku může být IVP upravován a doplňován podle potřeb žáka a může být zpracován na dobu kratší než je školní rok. Školským poradenským zařízením je IVP dvakrát ročně vyhodnocován.

Školní poradenské pracoviště pracuje ve složení:

Mgr. Michaela Holá, speciální pedagog

Mgr. Vlasta Humlová, metodik prevence

Mgr. Šárka Oličová Bohinová, výchovný poradce, koordinátor opatření a kontaktní osoba pro konzultace se školským poradenským zařízením

Učební osnovy:

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Předmět: Tělesná výchova

Do 1. – 3. ročníku zařazeno bruslení.